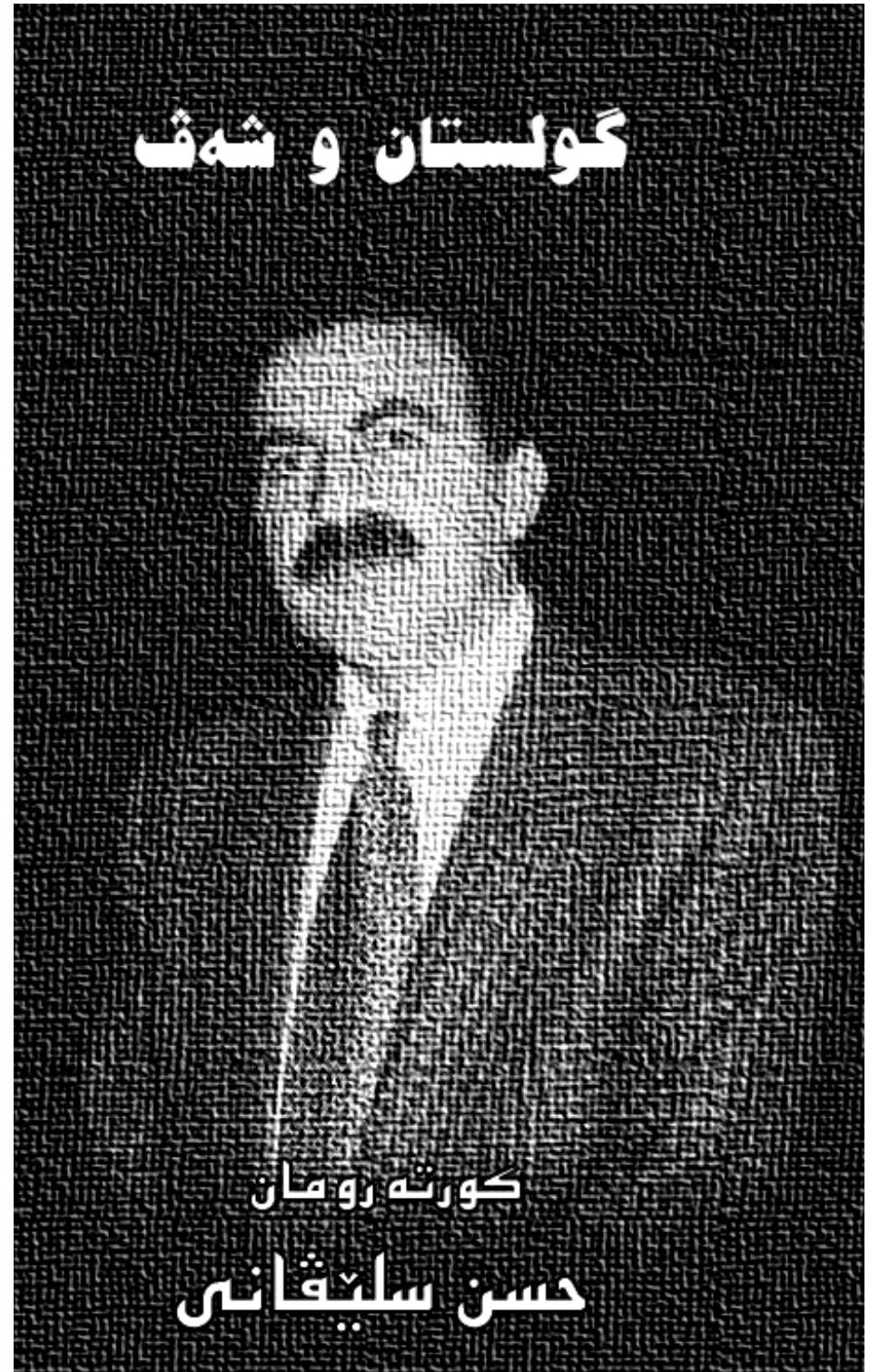

گوستان و شهف

کورته رومان

حسن سیجانی

- گوستان و شهف
 - (کورته رومان)
 - حسن سیجانی
 - چاپا دوین - کوردستان - دهوك ٢٠٠٠
 - دورهیانه هونه‌ری : ستار علی
 - فهرزا ردنگا و کومپیوتهر : بنگاه‌هی ماکنتوش - دهوك
 - چاپخانه هاور - دهوك
-

نرمى وئەقىنى شەھدكەت، ھينگى كەيف و گرۇڭىن زەھەمى ئالان
قەستا ناشچاقىين من دكن. ئو گرۇڭىنەك گەش و بىن سنور مينا
دەقىن دنى ، دەث و لېشقىن من دىگرت و نابەردت..

ھينگى ئەز دزانم چەند ئەز دەقىيم ، ئو چەند ژېيەقىن ۋيانى ئەۋىن
دىسەنگى خوه دا دەقىشىپىت، خۇشتىر و ب تام تەه.
ۋيانا وي ب ئاشكرايى ديار دىت ، دەما بىن دەنگ دشەقا چاقىين
مندا نقوم دىت و دخەندىت و ھايىخ خوه نامىنيت، ئۆز قاستا

دېيرىملى :

- مانە بەسە؟

لى ئەو باش دزانت، من دەقىيت ھېئىد دىيىمنى من ب فوکرت، لەوا
سەرى خوه دەھەزىنيت و مۇزىلاڭكىتىن خوه رادكت و دەدىنت، ئۆز
دل دەچت جىهانا كەنى...

ئەز نازانم، چما نابېرىتە من:
تو جوانى..
لىگدایى!

ھەقالىن من دېيرىن ، ھەر دەم زەلامىن مە پەسنا مە و جوانىيا مە
دەكەن، لى ب راستى، باودریا من ب ئاخفتتىن وان ناھىت. بەھرا
پتەزىنكا درەۋىنن...

ب راستى گەلەك كەيفا من ب تىېبىنېتىن وى دهات، دەدرەھەقى
كراس و فيستانىتىن من ، ئەۋىن ئەز ب دەستىتىن خوه، ل مالىئى كەر
كەر دەم و د دورىم..

زېبىر ناكىت بېرىتە من:

- ب راتسى تو دى

- ماتو باورەناكە ؟

- !!.....

- ب سەرى تە يىن عەزىز ئەز دى ھېم ، لى دىت پەچەك گىروبىم.

- بلا .. بلا ھەمە تىنى تو وەرە، چەندى گىرو دىبى خەم ناكەت.

- و دىيارە تو گەلەك خەربىي ؟

- ما ھەما خەربىم .. خەربىي پەيشهك مرى يە .. ئەز دىنا دىتنا
تەمە ...

* * *

ئەش شەقە سالا مە يابىنچى دى تەمام بىت..

ئەو ھەر ئەو، ئەز نەشىام گەلەكى ژ سروشتىنى وى بگۇھورم..

بەلىنى راستە حەزىز من دىكت، ئو ئەز ژەھەز ژېتكىندا وى ب باودرم..

لى ۋيانا وي ل پەرى رى يَا وى يَا مت و بىن دەنگە . نائىتە بىرا
من، جارەكى، ئېيك و ئېيك گوتىت من:

- من تو دەقىنى.

لى دەما پېچا من ل ھەوا دەرىنېت و ب تېلىتىن خوه، وەسا ب

پادى لسىر ئىك ئىن، دگەل فى بۇينباغا تارى ياخىچىچوك.
دى ودره، بەختى خودى ودره، ئەم لەھىشىا تەنە. ئەم ھەمى.. ئەز
وھەردو زاروکىيەن تە، و دارا ھەزىرى و كىتىپىيەن تەو جلکىيەن تە،
يىن وەك من ژتە خەرېب.. ئەرى تو دازانى خەرىبى ژئاگرى
دوزەخى دەۋارتە، ئۆ دلى من كۈزۈراند و سوت؟؟
دى ودره ، بە خودى چوھىش دسەرى مندا نەمان..!!

* * *

دەما بە حسین شولىن خوھ و فەرمانبەرىن دگەل خوھ دىكىر، ئەز دا
ھەردو گوھىن خوھ باش قەكم :

- لەيلا، ھەر رۇز گېرۇ دېت، ئىيىدى كەس ژمە نايىرەتى بوجى..
- چونكۇ مىينا ھەر جار دى بېزت:
- چو گىرىك، ژ گىرىكا ھاتن و چووننى ئالۇزىر نىنەو ئەز باوەرناكەم
ئەف ئالۇزىيە زو چارەسەر بىت ، نەھەرى نه.. نه..
- سوھام، ئەوا ئەم دېرىشىنى «دار تىيل» ھەندى ھەن بلند وناشتەنگ
زرافە ، ناشچاڭىيەن خوھ ژ سوراۋ و سپىاڭى وەسا دەتەيسىنت،
دى بېتى بويىكا ھەر رۇزە... باقىيەن وى مال نەخراپى بەفرن ، موى
ب زىترا لىنى نىن، سالەكما مايى ئۇزىيەن وى دى بىت سىيە سال. ئۇ
ھېزىر كەسەكى ب راستى دەرگەھەن دلى وى نەقوتاپە ، ھەندەك
جاران ب پلان پى يەكى دەدىيەن سەر يىن دى ھەتا رەھنەن وى
ديار كەن و خوھلى يىن ب سەر ئەم وەركت.
- دەمى ئەز دېرىشمى:
- مانەبەسە سوھام ؟

(١) پاجوان وزىھاتى نه.. چەند زېمىزنا تە دېتىن.. ھەر ساخ بى
بەرخا دلى من، ئۇ گەله كىيەن دن ل بەزىندا خوھ ب خەملەننى)).
خۇدزى تىنى جارەكتى گۆتىا من:
(٢) تو جوان و ژىھاتىيەن، ئائىشى، تو چەند رنداكىنى...)
ئەرى مازەلام نزانىن، ئەم چەند تىھىنەيىن ئان پەيقاتىن؟؟
ئەھ.. نه.. نه.. نە.. ھەما بلا چو جاران وھ نەبېزت.. كا بلا ئەف
شەقە بىت و تىر بىبىم، قەت من چو دى نەقىت..

- ھېزىز زویە مانە؟

- ئەرى ب خودى، ھېزىز زویە

- مانى ئەوى ياكۇتى، دېت ئەز گېرۇبىم

- بلا گېرۇبىت . ئەز و ھەزو شەق ، دى ل ھېقىيەن بىن.

جاران ژى ، سەرا جلکىيەن من، مىرى خوھ نە خوھش دەت و گازىندا
دەت:

(١) ھى يېھى ئەقە توبيي، ئەوا ھەقالىتى تە، ھەندە بىتە
دەخورن و دېتىن، كەس وەك تە نزانت ب جوانى جلکا ھەلبېزىت و
خوھ لېك بىت.. ئەقى چاكىتى ھە لىسەر قى تەنورەبى دەكەي بەر
خوھ؟! پالسەر ئېك نائىن.. دى بگۇھورە، ھېزىر كەسى دېر تەدا
نە دېتىن..))

ئەقە بە دلىنى وى يىن گەورى مە دگەل ئېك كىرى يە ، ئۇ ئەقە
گوملەكتى وى يىن ھەنگەقىنى يە ، ئاھ پا بىتەنا وى خوشە ، بىتەنا
وى ژى دېتىت..

دېيلوماتيکى دى ف پېشىما مە كەفت و بىن ئى دەرگەھى ب قوتىت دى دت د ژورقەو ئەم ل دويش ، دى چت دەستىن رىقەبەرى، وبهیز شدىنت، بەرى فەرمانا رىقەبەرىت بەدقىتى، ب ھەستى گرانى دەفن بلندى يەكا ئاشكەرا د بىېزت:

- «ئەز حمود حامدەم» سەرۈكى دەستەكىن مە .. بىسست، سىيەھ روزەكى ئەم دى ل جەم وە مىينىن بو كارى خوه يىن مىرى .. من دەقىت تو بخوه، ئول دوييف دلى خوه، ئوددەيدەك باش و پاقۇزلاو لىيگىداي بومە ئاماھەكەي.. ها .. ها، هات بىرا من ، بلا تەلەفون زى لى ھەبت، چونكۇ تو باش دزانى شولىن مە گەلەكىن، ئۆئەز بەرپرسى گەلەك فەرمانگەھىين دى يېن وەزارەتا وە مە، ئو.. ئو.. چو تىشتىن دەستەكىن ژەدەقىن، بلا زو ب جە بىن و گۇپۇرۇ نەبن ، وەك تو دزانى دەمىن مە گەلەك گرانە و پىتدىشى يە دەقىقەيەك زى بىن شول ژمە نەچىت ما نەۋەيدە ؟

ھەقلا مە يادەستەكى وزدانى دگوت:

- ئەم ب كوتەك وزورى دەمىن خوه دگەل ئەقى «شۇ شۇ» يىن شەلەلەو دبورىنىن، خودىت ھارىكاري ژنا وي بت ، پانوكە ھالى وي چى يە دەدەستىن ئەقى دەن فەجى ڈھى ؟؟ ..

ئەو دېيىزت:

(إثيان دارەكاكى شىنە ، پەخەملە، دەقىت ھەردەم ئەم بوبىرىنىن و ب چاقى ھىشى يىن ھېشقىكىنى ، ئەگەر پەيىزى ب سەردا گرت، دا زو بەردىت و جارەكاكى دن شىن بىتە قە) .

زۇقاستا دەرنىزت ، گەزىنەكە سار مينا بىزەرىتىن تەلەفزىيونى و دېيىزت:

ما ئەز ج ل خورتىن ئېرو بكم، ئەگەر ھەر ئېك ب مىيكىسىكىنى بەرى خوه بەت من ولقلقىنەن من ب سەد تەرازويان بکېشىت!! دونيا ل بەر چاقىن سوھامى لىنى وەسویە ..

سەردار ، ئەۋى بەرى دوازدە سالان، خاترا خوه ژگۈندى خوه خوازاتى و، ھاتى ۋى بازىتى، ھېشتا يىن بو عەيالى خوه ل خانىيەكى نېش ماقاپىل بوكى دەرىت ..

دەقىن وى ژكەيغا دەمینت بەش دەمىن ئېك دېيىزتى، ل بېشان تاخىن خانىيەكى ھەى بوكى . لىنى ل روزا دىتەر ژىنلى گەورىا خوه قىر دەكت:

- ھەى ھاوار.. ھەى ھاوار.. كىن بەھىستە كولكەكى دوو ئوەدە و بىن سەرشو ب سەد و دەھ دىناران؟! خەلکىنۇ ما ھون نزانى ئەز چەندى وەردىگرم؟ ئەقە دوازدە سالە، دخزمەتىدا و ژ سەد و سىيەھ و ھەشت دىنارا و چەند فلسەكاكا، فلسەك دى ناوهرىگرم.. ھون ب خودى كەن ئەقە ژىنە ئەز دەزىم؟ تەل زىينا ژارى و بېتوارى ...

لىنى حمود، ئېكچار نەمروقە ل دويىف ئاخفتا وى: پا سەرۈكى دەستەكاكا مە ب تۈرگەندە و ھەستى گرانە.. گەلەك دىزكى خوه دا ئاقا يە . كەس ژھەمى فەرمانبەرىتىن مە، ھندى وى خوه مەزن ناكن، ئۆزقاستا، نەخاسىم دەما ئەم ب سەرەدانىن كارى قەستا فەرمانگەھەك نوى دەكىن. ب چەنتى خوه يىن

يە سەر روحا وى ، هەچکو نە لناش دار و بارتىن ھافىنگەھى دچوو. دى بېتى يىن لناش مىركىتىن بەھەشتىن پىاسىن دكت. ئەز مەندەھوش بوم، دەما ئىك سەر ، دەستىن خود دەدینا يى سەر ملى من وگوتى:

- ئەرى راستە چىای دل ھەيد؟!

ھەچە كودەھە مەرۆف پىكىفە دەستىن خود بەدەن بن ئەرزىنكا من وسەرى من بلند كن ، بو چىايىن «سەفيين» يى يىن سەرى خود ب باوەرى و مىرانى بلند كرى ناشچاقىن ئەسمانى و گازى دكر چاڤى روژى:

- ئەز ھەر دى تە راموسىم.. نە ئىرو سوپەھى.. سوپەھى نە دوزبا.. ئەز بىن دەنگ نابىم ھەتا تە نەراموسىم.. سەفيين ب كەقرو لات و زنار و دار و بار و تەبىر و تەوالىن خود ، ب ئەزمان كەت وگوتە من :

- ئەگەر ئەز بىن دل بىم ، دى چەوا گول و نىرگۈز و گوھىرۇ ھەزىر ل دورىن من شىن بن و ۋەبن، ئۇ دگەل بايان سپىيەدە ئېشاران گوقدىدا گىرىدىن و بشكەن؟!

چەوا دى كانى و سىلاح ژكەقىرىن من زىن و چنە خوار؟ و بشادى تىهينا شقان و شورەشگىران شىكىن و ھىزەكە نوى ، ژوانا پەيدا كت، دا كاروانى ژىنى بەرەف ژىنە كا بىن ژان بازۇن؟؟

بشكورپىنا من ، چاقىن وى يىن گەش و زەلال ماچىكىن ، من گوتى:

- ما دل ژ دلى چىاي مەزنتر و ب رەحم تر، لسىر روپىن دنى

حەز ھەفالىتىن خود دكت، ھەفالىنيا وى دگەل خەلکى تاخى مۇكىمە، نەخاسم جىرانيئەن مە .. نائىت بىرا من جارەكىن ژى ، كەرىپىن وى ژجىرانا مە يا ھارو شوبىم و بەلاڭ «دەيكە جەبارى» ۋە بىن. ئەز نىزانم ئەو بوجى گەلەك جاران بىن ئەگەر ب دەث ولېتىن مە قە دەيىنت. لى ئەو دېيىت:

- ئەقى پىرۇھەبوکى ب ھېيلن، دى دھالى خوددا ېزت، خود تىكەل نەكىن، بلا بەلا وى سەرى وى بخوت. دەمى ئەز دېيىتمىن:

- ئەو حەسۋەدىيى ب مە دېت.

دېيىتە من:

- حەسۋەدىيى ب چى يىن مە دېت؟

بخانىيى مە يىن مەزن و ماقوىل و پې دار و بار؟! ئان ژى ب رەز و جىنیكىتىن مە يىتن بىن توخيپ و ، تىئر خىتىر و بېتەر فىيەقى ، ھەمى مال دوشاشى؟!

من دېيىت بېتىمىن ، حەسۋەدىيى ب ۋىيان و شادىيا دلىن مە دېت. لى ئەز نەۋىرۇك دېم ، ئۇ ھېيدى ھېيدى و ان قەسان دادعويم و دئاشىتىم قولاچكەكى ژ دلى خودو، پەردەيەكى لسىر دنخىقىم و دېيىتم:

- ياخودى تو مە بولىپ ئىك بپارىزى!!

كىيەم كەس مينا وى حەز ژ سروشتى و شىنکاتىيى دكىن. بو دىتتا كولىلىكىتىن بھارى و، وپەلاتىنلىكىتىن نازك و قەشەنگ، دىن و سەودا سەر دېت..

پېتار، دەمى ل دويىف داخوازا ھەقالى وى «ھىيەن» يى، ئەم چووپىن ھافىنگەها سەلاحدىن، ئەز پى دەھىسيام ، روحەك دى ژى ھاتى

هه يه ؟

- ودسا چهوا حورمهت ؟

- حورمهت قهسه يه ک نوي يه !! ته ژکت گرته ؟

- ژپرسياري نه رده، چهوا چيای دل هه يه ؟

- ئەگەر تو باوهر ناكى، بېشە سەفيينى بخوه ، دا بەرسقىا تە بدت

..

- نە ئەز پرسياري ژى دكم ، نەقەتا خودى!! وەردە دا دوو "7 up"

لېدر دەنگى ناسى رەزازى فەخوين، ئەز دزانم تو باش وەستايىن پا

نه ؟ ؟

روز نە دبورى بىتى گوتبا من:

- باش چاقىين تە ل وان بن، نەھىلىلى هيбин بەر دەرگەھى و كولانى

.

ب چاڭدىرى يەكا موكىم، گوھى خۇ دەدت هەردوو زاروکىين خوه ،

مىينا وان خوه دكت بچووکەك ، بىسەت سال ژئىي خوه دكوشتن و

وخۇدەئىنا رىزا وان... يارى ب ئەزمانى وان دكىرن . خوه دكر

شەمەندەفر، هەردوو بچووک ل پشتا خوه سواردكىرن وەك

شەمەندەفرى دكى گازى:

- چك چك.. چك چك، دى خۇوه باش بىگرن ،

شەمەندەفر دى ب پى كەفت، لمىزى بىن خاترا خوه ژ دايىكا خوه

بخوانز، چك چك.. چك چك...

ھەردو زاروک ، دا دەستىيەن خوه بلندكىن و ب دەنگەكىن بىن گوننەھ

قىيركىن:

- ياللاھ، ياللاھ.. خودش بازشوو بابو، ياللاھ بابو

- چك چك .. چك چك ..

دناف كەيف و كەنيا واندا، من ددىت، جىيهانى تىيرا شادى يامن

نەدەركەر، من هەست دكىر، دونيا هند بچووکە مىينا ئۆدامە، ئۆ كەسىت

دى ژېلى من و وى و ھەردو زاروکىين مە تىيدا نىنە..

ھەتا دەيكە من ، ئەوا ئەز ژى بويىم ، ئوب شىرى زەلانى سىنگى

ۋى مەزن بويىم، ھىتىدى، ھىتىدى ئەزا ژىپىر دكم..

چەوا هوسا بجارتەكى، شىا دلى من بكت دىلى ھەزىتكىنا خوه ؟ ؟

خۇزى من زانىبا چما ئەز ھندە بىيقام حەزى دكم ! خۇزى ..

خۇزى .. !!

لى تىشتى من گىيىز دكت و چوئاقلى دىسەرەي مندا ناھىيلت، ئەف

پەرتۈك و گۇفارو روژنامە نە. ئەۋىن ھندە لى ئاشق !!

شەش كارتونىيەن مەزن دئىمانا را تىزىنە لىن تەختىنى نەستىنى ، بىنى

كەنتورا جلڭا ژى كىتىيەن وى نە..

ھندەك جاران ، نە، نە بخۇدى گەلەك جاران، وەسا كەرىيەن من ژ

وان كەتىيە قەدبۇن ، كۆز نىقا دلى من دەقىيا مشك بىكەقىنى و

ھنج ھنج بىكەن و پەرى لىسىم پەرى نەھىيلن و دلى من ھىنکەن،

ئانىزى ھەردو بچووکىين مە پېت پېت بىكەن و باشىن بىن پىيان ..

بەلىن پا وىيىھە ژ كۈيچە ، ھىيىز نەھەر دو ھىيکىرىنە ۋىيان جىيهانى

كەتىيە . نە خاسىم ئەۋىن وىنەدار و تايىبەت ب زاروكان .. ھەر

ھەيامەكى دى ھندەك گۇفارىن رەنگىن ژ وانرا ئىيىت و خۇيىت ب

- ئەز دېيىتم ئەو زى دىنوكەيەك وەك تەيە..

- ھەمى تشتا نەكە يارى ، تۈچ دېيىشى؟

دەپىا من بىكىشت ئالىت خوخە، ھېيدى ھېيدى دلىت منى ئاگىر لىنى هل نەرم كت ، ب قەسەو گۆتنىن سەڭ و خودش فەمرىنىت... .

ھەنەك جاران ئەزدا ھزر و بىرىتىن خوخە دىار كم ، ئو گەلەك جاران ئىز مت و بىن دەنگ دىمام و نە دئاخفتىم ، ژەرىيە دا خوخە، تىۋەرەم ئۇرى كوركا ل كاكىرکا وى يَا من بىتقام دېيت ماچىكىم:

- شەف باش خوين شرىبنو. چاقىن من ئىيىدى ژ سەر ئىيىك نارابىن.

جاران دا كىتىبىي ژ دەستىن خوخە ئىنت دەرى و دەينت سەر كومەدىنا بچۇوك ب رەخ خوخە و بېزت:

- تۈچ دېيىشى، ھەكە تو فينگاشى رايىن و دومستىن ئاشى ل دېيمى خوخە يىن سەحارى بىكى و ، چايدەكە خودش و شرىن بو من چىتكى هەسى ستىرا گەشا ۋىن شەقىنى، ھەمى كاكلالى من...!!

دەمى و دەگوت، داشىن خەوى، ئىك ئىيىكە، چاقىن من دەپەدان و باز دان ، ل وان رەخ و دوران نەدمان .. من نە دزانى بو كىش جىهانى دەپەدان.

ھىنگى من دشىيا ھەمى رىبارىن جىهانى بكم چاى و بو ھەمى خەلكى ب دلهكى رەحمەت و تەنا پېشىكىش كم... .

ئا اخ خ .. چەند من تۈدقىتى ، چەند ژەنە و پەيچەن ئەن تە خەرىبىم.. دى وەرە، وەرە. نى ئەز و شەف و خەون و ھزر و ھزار

بىتەن فەھىيەكە وەك ئەسمانى... .

ئەز نەشىئەن ئەشىئەن ھەر كىتىبەك ژ كىتىبىن وى ، ل بەر چاقىن من دبو كەچكە كا ھەندە سالى با لاو خەمانلىدى ب فىستانەكى ژىھاتى و دېيمەكى گەش ، ئو ئەوى ھەزەز سوجەتا وى دىكەر و چاقىن خوخە زى ئەندەرن، ھەتا شەف ژىنچى بورى با.. .

بىتقام ھەزەز خواندىنى دىكەر، ئەز دەرسام نەكۈزۈ چاقىن وى ب دەقسىن .. گەلەك كەيفا من دەھات ، دەما باپىن وى يېن ژخودى تىرس و دىندار دگۇتىن:

- ئەو چ كىتىبىن شەپتەنلى نە تو دخوبىنى ؟ ما تە مەكتەبا خوخە خلاس نەكرو چوو ؟ قورئانا خوخە بخوبىنە كۈرى من ئەقە ھەمى ژخونە.. .

- باب مروف ب خواندىنا كىتىبا مەرۆفتىر لىنى دەپەت.

- وەسا چەوا باپو ..

- مەزبىن مەرفۇنى ۋەدبىت، زانىنەن نوى فيئر دېت، پەتر رېزگەرتىندا خوخە خەلکى دەگرت ..

- من بو خېرا تە يە باپو ، جار جارا قورئانا خوخە زى بخوبىنە .

- سەر چاڭ باپ.. .

دەما دزانى، ئەز يَا بجارتەكى عىيچىز بولىم. دېيمى من يېن تىك چووى دەپەت ، دا بىنەرمى بېزت من:

- ئەڭ نېھىسىرە بىن هو دېيىشت وھو دېيىشت ، دا ھەنەك ھزر و بىرىن وى بو من شەرقەكت، پاشى دا بېزت تۈچ دېيىشى ، ئاخفتىنَا وى بەر ئاقلە ئان نە ؟

هه لا ويستي، ئو ب دنگەكى كۈگۈوكى گوت:

- من چو جلک نەفيتن.. من بابى خوه دېيت..
- چاھىن وى تىرى روندك بۇون، گەورىبا وي تىرى گرى بۇو ، من نەشىيا ھېيدى كم، من دا بەرسىنگى خوه، وېنى حەمد ئەز ژى گریم، وروندىكىن مە بونە ئېيك ، من ھايىز دنگى تە بۇ، ژەردەك كۈور دووور بىكتەكى دەتات:
- خودى مالا وي خراب كت، ئەۋى ئەز ھندە ژ و دوور ئېخستىم !!
- ئەرى ئە دنگى تەبە ، وەسا مەلولىل و خەمكىن؟ ژ كودەرى دەتات؟ ژىنى بەحرەكا بىن بن، ؟! ژىنى چالەكا چار سەد گەزى ؟!
- ژىنى چىايىن سېپى ؟! ژىنى بەروبا ئەرەبا يَا تاقنى سۆتى ؟!
- خۇزى من زانىبا دنگى تە ژ كودەرى دەتات!!
- تو دزانى ئەگەر دەيىكا تە نەبا ، من نە دزانى ئەزى چەوان شان ھەردو زاروكان ھاوايش كم ، ئۇ خوه ژ پرسىيارىن وان رېزگار كم...
- گەلەك باشه ھەدارا وان ب پىرى ئېيت ، بەھرا پىر يېن ل دەف وئى ل خوارى ، پىرى گەلەك ماتى ژ ھەر دويا دكت، دېيرىت:
- چاھىن مەزىتىن كۈرى من، سەر و سىيمائىن وي نە ..
- پائەز ؟! اوەللا ھەردو وەك من.
- نەكچا من نە ، بەھرا پىر بىسەر خولكىن بابى خودقەنە.
- ما ژكۈقە بابى وان ھندە سورو سېپى يە ؟ ئە و رەش ئەسمەرىنى سمبىل بوق !!
- ماخوين شىرىتىن وەك كۈرى من ھەنە كچى ؟!

چىرۇك ل ھېشىيا تەنە .. نەبىتەز ھېت زوى يە، ھېت كاروانى شەقىن نەگەھشتى يە نېقىن .. كۇرۇ بخودى ئەز دينا دىتتا تەمە .. چ بىشىم، چ نەبىشىم، ئەز بىشىم من تو دېقىنى يى، ئەز ژتە خەربىم .. شەقىن درىتەز خوارم .. بىن ئى تە گىشىم، پى ل بەر من بەرزىنە.. دى وەرە وەرە وقان لېقىن چىمىسى و پۇيەتى، ب ھېشى و گەزىندا بچىنە ، نى بىن ئى تە، ئەز بىن ژيانم ب خەم وزان و شىنم .. راستە ژن بىن ئى مالخوبى مالىنى، دارەكاشكەستى يە، سىستە، نەشىت خود ل بەر بابەلىسىكىن ژىنى بىرگەت... مال خراب، ئېكچار نەھوسا .. تەبخوه نەگوتبو، ئەز چو جاران ژ تە دوور ناكەق ؟!

دى وەرە لاوى من ، بخودى ئېيدى ئەز نەشىت خود بىگرم ! تو دزانى ب شەف و روز ھەردو زاروكتىن تە پرسىيارا تە دكىن ، ھەر دېيىن و ۋەدەتكىن:

- پاكانى بابو؟
- بوجى نائىت مالى ؟
- تو درەوال مەدكىتى، هەتا ھەر شەف مە دېقىنى، پاكانى بابى مە ؟
- دى بو مە شەكرىكا ئېنت و ئېت، پا نە ئودا ؟!
- يى مەزن زوو ب زوو ، ب ئاخفتىن من قايل نابت، بەرى جەزنى ب ئەينىيەكىن من گوتى:
- دا بچىن جىلىكىن جەزنى بولتە بىكپىن.
- سەرە خوه بلند كر راستا و ئىنه يىن تە يىن ب دىوارى ۋە

- خوه پىن مژوول دكم.
- تو بخودى كى، گەلهك گوھنى تەل ھەردو نەفيكىتى من بت.
- ما من كى دى زوان پېشە تر ھەيە باپىر، نىت ھەكە ئەو نەبان نوکە ژمیتە ئەز مرى بۇوم ..
- بابىت تە چەند مرۆقەكى رەحەت و بىتەن فرەھ و ب رەحەمە ، دى بىتىنى نە بىن ۋى زەمانى يە.. نەمايىخ خوه دكەسەكى دكت، نە دلى ئىكى دەھىلت ، نە ھەند دئاھختت... لىنى بىباورىا من نەيىنلىكىن كۈور ددىلى دەھەنە، لىنى كەنگى دى وى دلى ۋەكت؟!

* * *

دەمىن من ژى خوازتى ، ئەۋىز كېكا بەدەستىن خوه من چىتكىرى ، دال بىرها تنا سالەكىن ل سەر دەھواتا مە، قەت قەت ب كت ، دا ل خزم و ھەۋالان لېكىھە كين ، دلى من نە هيلا ، لىنى لېقىتىن خوه شورىكىن و مورىتا خوه دىيار كر...

پاشتى خواندى يېن مە ۋەردەن ، ئۇ ھېئىز من چو گازىندا ژى ئەتكىن ، دېپىشىيا منپا كرو و گوت:

- ئاقلى من ژ ئاھنگىن ھوسا تام سارو بىن تابىت ناپىرت، ئەز حەز ناكەم جارەكە دى شولەكە وەك ۋى بىكى ... ئەگەر ئەزو تو بىتنى باين نەخوھشتر بۇ؟؟

ب ھەردو چاقان ئەز خوارم و بنەرمى گوته من :

- ھەر سال ساخ و سەر بلند بى گولا گەش.

من خوه سل نەك .. قورىنچىكەك ل ۋەھنى ويداو ب شادى يەكە شىستانە گوتى:

خوبىن شريپۇ و ، تو دزانى بەرى چەند شەفە كا «شىنوار» ي بو من چىروكى بەقىن بەقىلسى ب ئەزمانەكىن سەقكىن شەكەستى دگوت:

بەقىن بەقلىيەتى

وەرە دەرىز ژكۈن لىتى

دا رامۇتم ئەنپىتى

- كى ئەف چىروكە نىشا تە دايىه؟

سەرە خوه ل بەر «ئەينا» مەزن ھەۋاند و بەرى خوه دا خوه و بلەز گوت:

- پىپلا من پىپلا من ..

- تۈچ چىروكىن دى دزانى ؟

- يَا گورگى و ئا ئا روپى ژى ..

- ئافەرين ئاقلى ، باش گوھنى خوه بەدەپىرا خوه دا ھەر شەف بۇ من چىروكەكىن بىتىرى ، بلا شىنوارو ؟

- پا دى بۇ من كاشتىرى كرى ؟

- كورۇ لاۋىن مالىنى چەوا ئەز بۇ تە ناكىرم، ھەى مەرگ گورى يوو !!

نوکە ژى ھەردو يېن ل دەڭ پېرىنى ، راستە درەنگە، لى ئەز باودەر

ناكەم نىفسىتىن .. نوکە سەرەن پېرى وبابېرى ب پرسىياران دخون

. بابېرى ب بىن دەنگى يەكە دلسۇز ھەرددەم دوان دەۋوكىت و ھەمبېز

دكت، ئەز دزانىم چەند وان دېيىنتى كېپىن ژىيەقا دلى دەھىت ، وى

روۋا ھە ، ھات سەلال ، كەتىپەك دەدەستىن من دابۇو، ئەز پېشىشە

راپۇوم:

- تە ژى دەوسا وى گرت ؟

ئىيختىت وهاشىت سەر تەختى:

- تو دزانى ئەف شرىنى يا كىن يە ؟
- ما ئەز زتلا خوھ بىيھەم ؟
- پچەكى هزرىن خوھ بکە ودى قىيىكەقى .
- ما بوجى تو بخوھ بو من نايپىشى ؟
- ئەفه شرىنى يا برايىن «ۋەدانى» يە
- پىيىنج شەمبىي دى بۈركى قەگوھىپىز.
- لىسەر خېرى بىت .
- ئۇ خېپەر ئېتكى بىيىن .. هاها .. چارشەمبىي دى ئاھەنگەكى ل مالى دەين، وۇدانى دەپىت ئەز وتوڑى لى ئامادە بىن .. لى تو بخوھ دزانى ئەز ئاھەنگ نە بايەكىن .. ئەم ناچىن .. پاشى پشتى ھەيامەكا دى ، ئەمىي دىيارىھەكى بو برايىن وي بىن .. دى كا وى زەرفى قەكە دا دەشقى خوھ شرىن كىن ..
- ئەز مام ومن ھززىت خوھ كىن وۇدان .. وۇدان .. وۇدان .. ئەف ناقە ۋەسەر دەشقى ناچت .. وۇدانى هوکر .. وۇدانى هوگوت .. وۇدان تىيگەھىشتى يە .. وۇدان ب ھززە ، ب زەنە ، ب زەفرە .. وۇدان ھەستى سقكە .. وۇدان خوين شرىنە .. وۇدان رىز و رسمى دزانت، وۇدان خاتونىنە ... ئەمۇ نەبا كى دا دەگەل حامىد حمودى قەدىنت ئى ۋۇدان تو كى يىن ؟ ؟
- تەج ژۇنى مەرقۇنى دەپىت ؟ ؟
- وەچ دى دەگەل ئېتكى ھەيە ؟ ؟
- وۇدان وۇدان بخودى ئەز نەشىئەم قان قەسىن وى چو جاران ژىپىر

- ب سەرىت تە يىن خەلەلوك، گەر من زانىبا تو حەز زقان شولا ناكى، قەت من هو نەدەكر .. دى بىكەنە، بىكەنە، من نەقىيت ئەف شەقە چو پى يا بۇ پەنجىن رەشاتىيەت شەكم، كۆخوھ بگەھىن ئۇدا ..

ھەينىڭى ژ دل و چاقاچان گەزى . بىرەخى چاققى چەپى ، چاچ زلكانى دەگەل من كر .. ماقچەك دەپىيا ، ئەفه بۇ نىشانا وي بو ۋىن چەندى ..

ھەردوو دەستىيەن خوھ بو من قەكىرن و درېز كىرن ... دلى من ھايرى دلى وى بو گازى دەك:

- دى وەرە وەرە ئەقىندا را منى وەرە .. روشا مالا منى وەرە .. دى وەرە وەرە كەقۇكا منى وەرە ..

خەربىيەن دېپىشىا من را كر . من خوھ دېينىڭى وى وەرگەر، سەرئ خوھ دەينا سەر ملىت وى يىن چەپى .. دەستىيەن خوھ دەستويىن ئالاندىن چاقىن خوھ نقاندىن و نقاندىن، ئۇ من نەقىيا شەكم .. من دەپىيا دونيا دوى گافىيدا را وەستت و نەللىت .. پا ئەز بىتمەناھىيەن دەھسام ، دەما دەستىيەن خوھ وەسان بىنەرمى و نازكى دەن ئالاندىن .. شەقەك بۇ ، چو جاران ژىپىرا من ناچت ... لى من ھىقى يە ، ئەف شەقە خوھشتر بىت .

كاتو دى وەرە ، وەرە !!

دو شەمب بۇو، من گوملەكى وى ئويتە دەك، دەمەن ژ شولى زقلى زەرفەك چىكلىيەتا دەدەستى دا بۇو، ھاشىت بەر من و چاڭلىتى خوھ

- ته وژدانی .

- بوجی خاتوین ؟

- مانه نیزبکترین هه قلا ته يه ؟

- بهلىٽ

- ما هه قالينيي مافيین خوه نين ؟

- بهلىٽ

- ياراست زى ، ئەقە خوهش دەليشە يە ئەز وى ناس بكم .. هەمه لسەر خاترا من دى بېزە بلانى !!

- ئۇزېھرچ دى ؟

- چ دى نە ؟

- راست ، راست !!

- تو باوھر ناکى ؟

- دى بلا ل سەر چاقان .. من زى دېيت ھوون ئېك ودو ناس بکن ئو بەلكۈئەو گومانا ددىن تە دا بېرت وتهناھى شۇونى بېگرت .. ياخىن ئەز نزامن ماردكى رەشى زەپىدا ددىن تە دا دەلقلەت ؟!

- ھەيلا دىن سز !!

من وەگوتى وئەز دەركەفتىم دا زادى بىنىم و فراۋىنىنى پېتكە بخوبىن .

تارى گەورك بۇو ..

هندى تارىيىن داشىن خوه يىتن ب رەنگى چەكچە كوبىلەي دا دەھىلان ، نەدشىيان جەھى خوه لىناف كولالا مالا وان بکن . نەخااسم لېھر

(۱) ته روبارتین شینینېن بچووک دىتتە جارەكى ژە يىقە كا گول كولى
بىزىن؟) .. ل پىشىئىن من نەدزانى ، ئەوي پەسنا جوانىا ورۋدانى دكت ، ھەتا
ئەوي بخوه د دويىقدا گۆتى من :

(۲) كولىللىكا بھارا فەرمانگەها مە ورۋدانە .. جوانترىن كچە بىن ئى
ھەقىپكى ، لمورا كەرىيەن كچكىتىن دى زىديمىتى وى بىتى هەنگەتىن زى
دىبارت قەدېن) ..

نه ھەرىز ورۋدان دەقىيت ئەز تە بېبىم .. ئا.. ئا.. دەقىيت ئەز ئەقى
ورۋدانى بېبىم... ھەممە كورت و كورمانج، ئەز دىرسىم نە كۈئە و حەز
زى بىتكى!!

ما بىچى هندە ناڭىنى وى درویىت مندا دئىنت؟ نە نە ئەقە نە
زىخودىيە.. ئەقە تەقىنەكى دى يە. ئەو بخوه دېيىت:

(ھەر زەلامەكى خالەكا رەش دەلى داھەي، كەس ملىا كەت نىنە
قەت) ..

ئەرى ماسكى نايىزىت ۋىيانا ورۋدانى ئەو خالا رەشا د دلى دايىھى؟ ئەپا
بخودى ، ئەگەر ئەرد بگەھەت ئەسمان، ا دەقىيت ئەم ھەرىيەن مالا
وان، وئەز ورۋدانى بېبىم.. بلا من ھايىز خۇھەبىت چىتىرە، زەلام نە
بىتىن باودرى بىن نە، بلا ھەندە فەسارى وان نەبەردەن..

من شەكرۈكە كەۋەتلىك شەرمە ، ئەگەر ئەم نەچىن ئەھەنگا مالا ھەفلا
قە گۆتى:

- ئەز دېيىت گەلەك شەرمە ، ئەگەر ئەم نەچىن ئەھەنگا مالا ھەفلا

ئەۋىت گوت:

- ياراست گوله .. خودى بو تە بىپارىزت.
- سوپاس

ژ دل ئەز ماچىكىم وماچىكىم .. من ھەست كر ، ئەقە ژ مىيىشا ،
گەلەك ژ مىيىشا ، ئەز ئەقىنى كچكى دناسىم ، ئۇ مە ھەقالىنېكى دوور
و درېش دگەل ئىيىك بوراندى يە ..

ژىيتنا ئىيىكىن ، كەت دلىن من ، ومن حەز ژىتكەر بىتەنا من پىن ھات
..

من ددلۇ خوه دا گوت:

(ا) ب خودى حەق بۇو دەمىن دگوت ، تە روبارىن شىينىيەن بچۈوك
دىتنە ژ ھەيقە كا گولگولى بىزتىن!! روبيى وى بەفر و خوبىن .. چەند
خوبىن شربىنە .. هەتا رەھىت ئالەكىتىن وى لاو دىيارن .. ماشالا ژ
رندى يا وى .. خودى بىكەت بەھرا مروقەكى قەدرى جوانىيەت
بىزانت..).

- دى وەردە دا تە بىدەم نىاسىن دگەل ھەقالىن داهىتىدا .
كەرمكە.

خانىيەن وان بىن قام بەرفەھ بۇو ، تەمەت دەھ ، دوازدە خانىييەن
تاخا مە مەزن بۇو .. باغچى وان ب وى بىتەنا بەھاريا خودشا ژى
دبارى ، دلىن من پتر فەكر بۇ ۋىيانا ژىينى .. ئەرى دېت روزەكى مە
ژى خانىيەكىن ھوسا ھەبت؟!

دناش كەنى و بشکۈپىن و تىقەلىيقييەن واندا ، دەنگى وى يىن
خوھش ھات:

دەرگەھەن وان يىن ترومېتىل لېھر راۋەستاي رىز ، رىز . ھىترا
رونالىيەن يىن ھەممە رەنگ ، خانىيەن وان ب رەنگەكى ئاشۇپى دئىنا
پېش چاڭ .. چەوا مە دا دژورقە ، كچكەك دېيم گروفەر و سور
و سپى ھەك سېيىشى ، خەملاندى ب فيستانەكىن شىينى فەكىرى ، يىن
رەنگ دىزى ژئەسمانى ساھى ، ورەشاندى ب گولىن سپى يىن
بچۈوك ، ب گورنۈزىن فە پېش مە فە ھات .. ھەردوو دەستىن خوھ
ل ھەوا دەھەزاندىن ..

ب ئەۋى چەندى ھەندەك تىشت دگوتىن .. بەلىن پا ئەز درامانا
لەلچىنەن وى نە دگەھىشم .. لى بىن گومان ، ئەۋى دزانى كا چ
دىيىشت ، بىن ئى لييىشىن وى ژ سەر ئىيىك رابىن .. ھەقالىن ئىيىك
و دلەلچىنەن ئىيىك و دو دگەھن ، مىينا من و وى ..

ھېيش بېرىقە گوت:

- ھون بخىر ھاتن
- سەر چاڭان ھاتن ..

دەستى راستى درېش كەن ئوب بىستەھى فە گوتى:

- ئەقە يە گولستانا تە ، پا نە ؟ ؟

ئەۋى بەرىخوھ دا من و ب كەيىف فە گوتى:

- نە .. ئەقە گولا دلىن من يَا گەشە

- ھەسى سالويس ، ئەزمان حولى يىن ئەزمان حولى!! ژى باوەرنەكە ،
ئەقە ئاڭىرە ..

- مائەز نزانم چ ئاڭىرى سوردە!!
مە ھەرسى يَا بەردا كەنى ..

- ئەقە لەيلايە .. سوھامە .. بوشرايە.. هودايە.. مەنالە.. ئۇ ئەقە
 وبيئە ..

- توژ دل وەدىيىرى؟ ؟

- ب سەرى تە ئەز ئىنىشا دلى دېشىم

 باغچى مەزن، ب گول و تولاز وزھرى يا لاو خەملى بۇو..
 دەھوت گىرەتىدai بۇو.. دەنگى سترانبىيىرى ب سەرتاخى فە دچوو:
 ئەگەر راستە تە ئەز دېتىم
 كچا گوندى ھەيىشا دېتىم
 بکى مەشكى دا ئەز بېتىم
 ئەم لىناش حەشرا مەرۆقان بەرزىبۇو.. جاران دەمىن چاشىن مە
 ۋىك دكەتن ، بى شەرم دا چاشى خوھ ل من نقىنت.. ئۇ بىنى
 حەمدى خوھ ئەز دا بو گۈنثەم...
 من زانى ، ھەقائىنیا وى دەگەل وى دەستە كا كچىكان باشە لەوا
 وەك بەلاتىنلەكاب كەنلى و ھەست سەقكى ل دورىن وى دزفلىن .
 لى ئەز نزانم ، ئەم ب راستى هوسا دكەنن ، يانزى كۆغانلىن دلىن
 خوھ لىن كەقائى قان گۈزىبىنا و كەنلى ژقاستى ۋەدىشىرن ؟!..
 دەمىن رىك كەتىي و بىتىنى من دىتى ، بکەنلى ۋە دەمىن گوتىن:
 دى ھاروننى رەشىدى دى.. ئەقە روزا تە يە.. ئەم چ كۆليلكەن هو
 ل دورىن تە دزفلىن جامىيەر ؟؟..
 - نە ترسە .. قەت نە ترسە ھەى خانما من ، ھەر توبىن دلدارا دلى و
 ھەر دى مىينى...
 - ئەرى خوھشىكە ئەقە تو بىن ئەوى حەز ئاھەنگا ناكى!

- ئەقە لەيلايە .. سوھامە .. بوشرايە.. هودايە.. مەنالە.. ئۇ ئەقە
 گەلى ھەقائى گولستانە ، گولستانە ھەقائىن مە دلشاردى يە..
 - ئەھلەن وسەھلەن.. ئەھلەن وسەھلەن.
 - ئەز ب ناسېينىيا وە شادم..
 ھەر وەسا ئەم ..

- چما تو جارەكتى ناھى ئى داهىپرا مە
 ببورە، ما ئەزدى ئېتىم چى؟
 - خودنە داهىپرا مە باغچەيەك گشتى يە?
 - ئان وەدىت دەف ولېشىن حامدى بېينىت؟
 - دى وى نە ئىينە بىرا مە ل قىيرى ئى!!
 - تو ب خودىتكى گولستان جارەكتى وەردە سەرا مە بدە..
 - ئەز ب دەۋامى ۋە گىرەتى مە.
 - چ دەۋامە تو پىتە گىرەتى ؟
 - وانىن زاروکا ل قوتاپخانى
 - باشە، گەلەك باشە ..
 وۇدانى دەستىن كېيشا و گوته وان :
 - ما دى ب پرسىياران خون ، دى بەلا خوھ ۋېتەكىن ؟!..
 ئەز برم ئودا خوھ . شەھەك ژ كومەدىنى ئىينا دەرى ، ل بەر ئەينى
 سەرى خوھ شەكىر .. تېر بەرى خوھ دا خوھ..
 ھەر دجەدە من گوتىن:

- شەھى باقى و بەس لبەر ئەينى را وەستە ، بخودى تو بىتىن زەربىا
 بەركەتىبا قى ئاھەنگى بى... ھەمە بەس خوھ بخەملىنە وەزرا بې

بهر خوه .

پیلین کهنيي من بلند تر بون ، دهمي بن همه زاروکي مه
شينواري گوتى:

- ئەقە حيتويھ .. حيتويھ .. بايو حيتويھ ..

دهمي بھرى خوه داي خوه دئەينى را ، ئۇ وەسا سەر و بھرى خوه
دىتى ، ئەوي زى بھردا كەنى ، شەپولين كەنىي مە ل ئەسمانى
ئودا بچوک ۋىيىك كەتن و سلاف كرن ئىك...
ل من زقري وگوت :

ئى ما نابەسە كەنى ؟!ھەي مال ئاشايىح ، خوه نە توژكەنى
چىپپىي ؟!

- ھەگەر ئەز ئېرۈكە نەكەنم ، پا كەنگى بکەنم ؟!
ھەگەر تو مىرى دى جارەكا دى سەحڪى خوه و ناكەنى ؟؟

- دى ۋىيىجا بەسە .. باش سەحڪى يى ، دا بىزانى كا دى چەندى ۋە
درېۋاھيا وي بېرى ، وچەندى ۋەرەھىيىا وي ئىنى دەرى ، من دېيت
ل قەيدا من بت ، باشه گولى ؟!

- ئى ھەي مال نە مىرات ، ما بوجى تە بەدلەيەكى ل قەيدا خوه
نەوەر دگر..؟

- توژى حەقى وھ بېتى .. بەلى پا خۇدزى تە چاقىن «عەربىنى
ئازوقى» دىتبا نە چەوا زىق بۇون ، و ئەنیا وي ياخىتا بېرى يى
لاو لىن دىيار ، بوجرى ، دەيمىن وي يىن تافى خوارى ، تىك چوو ،
دەمىن ب رېزگەتن گوتىيى:

- عەريف «حەنzel» ئەقە گەلەك مەزنە ئەز حەز دەكەم ئېكە ۋە

خوه پتر نىزىكى من كر و بەنگەكى نەرم . نەرم وەك بايى سەرى
سېپدەيەكا بەفر لىن بارى گوت:

- ئەز سوتىم بولىشىن تە .. كا ماچەكى .. بلا بخىرا دەيىابىن تە
بت .. !!

من سەرى خوه لىن ھەزاند و گەزىنەك ۋەلىشىن من قەرەست و
رەقى و نەشىا خوه بىگەت و گوتى:

- ما تە دېيت ھەتكا من بىتى ؟ كورۇ ماتو دىن ؟ ؟
- تو بخودىيەكىن گولى ؟!

- خوه بىگە .. چونەما يەمىز زقرين مالى و ھېش شەف درېشە ..

- ئىشەف من و شەقى شەھى ..

- ئەمىز بىنین ...

دېيىا دەلىشىن خودشىنى بۇ من پەيدا كت ، گەلەك ھەول ددا ئەز ب
كەيف ورەوش بەم . ئۇ يَا راست زى ئەز وەسا بۇوم .. ئەو مارى د
دىن مندا زى وى شەقى مە ، كولىكەك سېپى مىننا ئەنیا و زەدانى
ل شۇنى شىن بۇو ..

وى شەقى ئەز ب وەستىانى نەحەسىام .. خەۋى چاقىن من نە
بەردا ، ھەتا تىرۇزكىن روزى رۆيى ئەردى ماقچىكىن و بۇ
چوچك و بەلگىن داران كەنن ..

* * * *

ھندى ئەز ھاقە خوه ، من نەشىا خوه ژكەنى بىگرم ، كەنىي ۋەلىشى
دى ، دەمىن «بەدىنى خاكى» يى فەرەھ و درېش ، كريي بەر خوه ..
تىپدا هندا بۇ ، مىننا زاروکەكىن ساقا و شەلۋالى بايى خوه ، بكت

- من نه فیت هوسا ته ببینم، یانزی ئەزى دى روزەكى ژڭەنى پەقىم ..

- ئەمەت شەھەرەزايى يا تەبىينىن زىرىكە مالىتى

- ئەم .. ئەم .. ئەم ..

- بېيىش ، خىرە، تەچى يە ئەم ئاما تە ؟

- زىرىكە مالىتى تىشتكە ژتەدۇيت !!

- ئەز دازام تە ج دۇيت ؟

- پا بخودى تو نازانى .. كا بېيىش من چ دۇيت ؟

- تە ماچەك دۇيت پا نە ؟

- نە ب سەرەت تە نە.

- پا ج ؟ !

- ئەف بچووکە دمال قە بهورىن، ھەكە تو بشى ئى سۈبەھى ئىشارى ئەم دى پىتكە چىن بازىرىي يارىيا .. دا بىتها وان بىت... .

- ئۇ بىتها مەزى ؟ !

- ئەرى بخودى تە لىيېتى دا

- سەر چاقان...

ھەر وى شەقى بو من بە حسى خوھ وە قالى ئەسکەرىي ..

حەسەننى مەھەمەدى ئۆسمانى كرو گوت :

- ھەقالى من بابى دېئىنى گەلەك نەخوشىيەن دووراتىي دىكۈشتىن ب ئاخفتىيەت خوھ يېتىن خوھش وب ترانا.. زمانى وى يېن ئەرەبى بىن سەر و بەرە ، بېرىي يا وى ، سەرەت وى بىن بچووک ھندا دىكت، روزا دوماھىكىن ژدەورا توپا دىرى فپوكان، مە تاقىكىن

بچوکتەر ول قەيدا من بدئى يە من.. .

د جەدە حەنزالى من بو ئاگر وقىا من بسوژت

- تو حەز دىكتى يە پانە ؟!

- بەلى ئەز گەلەك حەز دىم ..

- دى رزو بە ، بەدلە خوھ بىمەۋەر پېيىش چاھىن من غەوارە بە ھېش من سەرەت نەدای تەراشىنى.. ژنۇي ھاتى يە ئەسکەرىيى و دېھر منىدا دىخافت!! وەللا ھەچكۈ ئەز نەعەرىف وھەر سى خىتىيەن من نابىنت دى يە نەمىنە ل ۋېئى.. .

- ھېيدى ھېيدى باخقە عەرىفيي من، ئەز نە خولامى ل بەر دەرى كونى باپىن تە مە، دا تو ب ۋى رەنگى دەگەل من باخشى... .

ب دو چاھىن حىيزو تىرى شوبىش ئاوري دان من و گوت:

- كەسى گو نەكەر سەر شولى مە ، ژىلى وە خودانىن قەلەما .. !!

- قەمى عەرىف گەلەك مەزنە دەسکەرىي دا، نە ؟!

- نە مەزنە و نەقەتا خودى ، بەلىن پا ب زورى خوھ لسەر سەرەت سەرەت ئۆزىن نۇي مەزن دىكت.. حەنزالى مە، مەزى ھشىكە كە، دى بېئى بەرە ..

- ئانكۇ وەك ناۋى خوھىيە حەنزالى وە ؟

- نەنە، گەلەك ژناۋى خوھ زى بوراندى يە، مە دناف خوھدا ناۋى وى كرى يە شەكر.. .

- تو دى بىنى ئەز دى چەوا ل قەيدا تەچىيكم ، كو دىياركت ژتو ھاتى يە كەركەن... .

- سەحةت خوھش.. .

ههبو، ئەفسەرئى مەيىز ژىنى بەرويىن هاتى ، وبەزنا وى سى
بەھوست و نېف ، ب دارى خودقە لېھر تۈپىن راۋەستاي بو ، ب
دەنگەكى بلند گازى كر:

- حسن محمد عثمان

- نعم سىيدى ..

حەسەن پىشىقە چوو ، ل نىزىك ئەفسەرئى پىن راستى ل ئەردى دا
و دەستىن چەپىن ھەتا بارھىن چاقان بلند كر ، ئەفسەرئى گوتى:

- التحىيە بالىمین يا حسن!! ارجع وكررها من جديد يا الله!!

حەسەن پاشقە زقىرى ناڭ مە ، وجارەكادى زقىرى قە دەھ
ئەفسەرئى ، وپىن خوه ب هيىز ل ئەردى دا ، و دەستىن راستى بلندكىر
مېينا سلافىنى ..

ئەفسەرئى ل خوه نەگرت سلافىنى زى وەرگرت.. ئەفسەرئى دارى
خوه درېش كرە ھەردو لوپىلىكىين تۈپىن و گوتى:

- ھەذولە شنو حەسەن؟

حەسەنى خوه نىزىكى تۈپىن كر ، و بنىف ئەرەبىيەكە ئىتىكە
و كوردى يەكە تىيەكەل گوتى:

ھادا لوپىلىكىين مال مەدھەع زد تەيارات ..

بىت ھەمد مە ھەميا دگەل ئەفسەرئى بەردا كەنى ، جارەكادى
ئەفسەرئى گوتى :

- شنو لوپىلىكىين؟

- ئانكۇ تىنن .. دو .. تىنن ، ما انت تىننگەھىن ، انى راست بىرۇم

- هه ما ، عهسته ری پیته .. ناهیلیت تو بومن پرته عالا بینی ..

- ماداکن بوته پورته قالا ناکرت ؟

- من بیت وی نه قیین .. ئئی .. ئئی دامن دگەل خوه بین دوتانی و پستیتا بکرى ..

- بابو شینوار نزانت بیشت عه سکەری ، دیبیشت عهسته ری ..

- ئەرئ چونکوھیش بچوکە ئەردەلانی من ، ههتا هندى تە لى بیت دى زانت باش باخت .. ماتو نابینى نى بىبىكە !!

- بابو .. من بته ملى خوه ، ئەز وەستام ..

- نه ، نوکە ، ههتا ئەم دگەھین پرئ پاشى ، خوه زیرەك بکە ..

- ئودا پا تو من بته ملى خوه .. ئە .. ئەزى پاشى شەتروتەتنى دم تە .. ها .. ها من شەتروتیت خوه بیت ۋەشارتىن ل بن تەختى خوه دا پسیتا من نەبت ..

دلنى من پىن سوت ئو من گۆته بابى وي:

- هەي مala تەوو ، دى بکە ملى خوه ، گوننه ھە ، ئىيىدى پېتىن وي ل دويىش نائىپن . تو چەندى دل قايم بۇوي !!

خوه چەماندى ئو بوبشكۈرى :

- پادى شەكروكەكى دىيى من ؟

- ئا .. ئا .. بەس ئىيىتى ..

- دى وەرە ، وەرە هەي كورى بابوى .

دەمنى شینوار هلگىتى ئەردەلانى گۆته باين خوه :

- پا بوجى ئەز نە وەستام بابو ؟

- نى تو زەلامى بابو .. تو زىرەكى !!

- نه ھەرنى ، ئەفە نه شولا مەدە ، هەتا قىتجارى دچم مالى دى بو خوه سە حکم سە رو بەرەكى دىتىر ، ھوسا ناقەتت قەت .. ئەزى چەوا دناف ۋان تاۋىكىن ئەرەبا دا زىم ، نىشەكا ھېش دۇنيا نە دىتى نە !! ژخوارنى پىيغەتر چو دى نزانن !!

ئە عدداد عد ..

حېتىھە حەدر . لېش مازىن لەيتەك ؟! خودنە ھەر و ژ زىن لەيتەك !!

نوھەدارى ياخشى ، شوشتىن ئامانا .. قوسعا سار و بىتھىر ..

نە بابو نە ئەفە نە جەھى منە بخودى ..

- دى كىيغە چى لا وو ؟

- دى چم بەھشتىن !! بەھشتا بە فرین .

- تو كىيغە بچى يى ، ئەم ھەر دى ئىك و دو بىنن .

- ما ئەز نەحەق ؟

- كورۇ ماھىق ب شاخە ؟

- تو باوەر دكەي ، ھەكە ئەم ئەف شەش ھەفت كورەد پىيكتە نە بان ، ئەز دا ژ بىيەن تەنگىيى مەرم ..

- ئەز باش دزانم ..

- وەرە ھەرۈز دە پازدە تەمەنا بو كورى عەمشا رەشكى بکە !!

تعلم عەرەبى !! تعلم گونى باپىن تە !!

* * *

ژ پرسىارتىن ھەر دو زارو كان ، مەنە دشىيا باش بو خوه باخفيں :

- بابو ئىيدى نە تە عەستەرىيى .. ئى بابو ؟

- بوجى بابو ؟

- ب نکلی خوه کوری من..

- پا تانی ماتی؟

شینواری و گوته مه هردو وا:

- بیین دقی ئاشیدا بابو..

- بو من ئیتتی بترن..

- ئەم نەشین بابو..

ئەردەلانی گوت:

- بابو ھەمە بیئرە تەیرەکى ئاشىن ، بلا ئىكى بو شینوارى بگرت
ماچى يە؟!

- نە ھەرى توپى يېن فەلىيەت ھېز ۋىنى گاشى بەيانە..

- بەحسىن كورى من نەكە ، ماخونە چى گوتىيە!!

- ئەرى ، ئەرى بەحسىن من نەكە ، ماخونە ئەز بچووكم.

- ئەۋە چ بەندانى يە كورۇ تۇو دا خوه هو بۇوين ئېيك؟!

- ھوسانە .. ئەز و كورى خوه ئېيكتىن ..

دەمى ئەم زېرى دەرباس بۇوين ، جارەكادى ئەو لىسەر ملى خوه
زقىرى وبەرىخو دا ئاشال پشتا مە مایى.

ھەر ئىكى ژمە، دەستى زاروکەكى گرت، و ئەم د بەر ئاشاهىيى
شارەوانى يېن را بۇورىن، ئەم بىكوتە كا ژجاجادا تۈزى ترومېتىل دەرباس
بۇوين ئالى دى..

پەيکەرەت ھەردو شىرىن ب رەنگى سېپى بوياغ كرى، كەتن
بەرامبەرى مە، نزا ئەو كىش كەرى فەرمان دايە ب رەنگى سېپى
بىنە بوياغ كرن! ما چو مەڭ دەھەرى واندا نىنە.. كى دىتى يە

- پا بخودى ئەز زى بچووكم ، ئەز نەزەلام .. پا كا سمبىليت من
.. ھەكە سمبىليت من ھاتن وەكى يېت تە ئەز دى بەم زەلام .

- كىن و گوته تە بابو؟

- داكى گوت من .

ل خوه زقىرى ئالى من و تەمامىكى:

- پانە ئودا؟

- ئەرى ھەى داي گوري ..

دەمى ئەم گەھشتىن پىرى، ئېكىسىر ئەردەلانى قىير كر:
- واي بابو واي سەحكە تەيرەت ئاشىن چەند گەله كن ؟!

داشىن تاشىن ل سەر روپىن دىزىلەت ل دويىش سەنچۈزىيەكە نازك ب
شادى دلەيزىن ، تەيرەت ئاشىن ب رەقدا ل سەر ھەردو لېشىن
روبارى بەلاڻ بۇون ، جاران ھندەك دا خوه نوقى كن ئاشىن ، مينا
گوللەيەكى، وجارەكە دى سەرەت خوه ھلدن ، و ۋىشىن بىلدەن بن
گەمەكە بچووك ل رەخىن دى يېن ئاشىن بۇو كەس تىيە نەبۇو ، ب
مەلۇپلى دەجەن خوددا را وەستا يە بۇو.

- ئودا ئەث تەيرەكە بوجى خوه دئاشىن ئاشىن ؟

ئەردەلانى و گوته من ،

چاقىن من زېپىلىت ئاشىن فەنه دبۇون، ئو من گوتى:

- بۇ خوه ماسى يَا دگرت.

- چاوا دگرت؟

- دى بەسە ھەى مالا تەۋوو!! ما ئەز ژڭۈيچە دىغانم..

- بابو چەوا ماسى يَا دگرت؟

دئ کرمکه خاتوین ، ب د پیشیا مه..
 - ب خاترا ته شیرو.. ب خاترا ته ههقالو..
 - پیسو پیسو سیرو... .

لسرخیجین سپی ئەم دەرباز بولین ئالى دى بىن جادى . شورها باغچى گشتى كەتە بەرامبەر مە، دەھ دوازدە پېنگاۋەك مە ئاشقىن ئوبۇ دەستى چەپى ئەم چووين، ئىكىسەر دەرگەھى مەزنى باغچى بېھنا گولاف وریحانى زى دفى، كەتە سینگى مە، مەدا دژورقە... .

ئەردەلانى خود نەگرت، ئېك تەرق غاردا بوناف گولان..

شىنوارى گوتە بابى خودە:
 - بابو من دەينە ئەردى، ئەزى چم دەف ئەردەلانى .
 هيدىيکا ژملە خود ئىينا خوار و ماچىكىر.. ئوقەستا براين خود كر..

بابىن وان گوتە هەر دويا:

- ئاقىل بن ها.. چو گولان نەكىن ها.. دائەزەر جار وە بىنم ئېرى ئاشە بابو!!

ئەردەلانى گوت: باشە بابو باشە..

لى شىنوار ل پشت خود زقىرى و بېشىكۈرىن قە گوت:

ئەزى ئېتى تم ... !!

- ئەزى ژته سل بىم ها...
 نە.. نە.. ئەز ناتم...
 ئەو بەزىن ناف ھەودگىن گولىن گەش وەممە رەنگ... .

شىرەكى رەنگ سپى؟!
 هەر دوى گاۋى دا، ئەردەلانى گازى كر:
 - ئىن هى بابو، ئەقە شىرە، واى شىرەكى مەزىنە .. هىن .. هىن .. سەحکى بىن چەوا ئاڭ ژەدقى دېتىنە خوارى...!!
 شىنوارى لسرە ملىت بابى خود گوت:
 - تانى سېر تانى؟!
 ئەردەلانى گوتى:
 - ئەقە يە.. ها ئەقە يە، واى كوريا وي چەوا يە، عوع.. عوع.. بابى وي گوتى :
 - ماتو حەزىز شىرى دكى ي كورى من؟!
 - ئەرى بابو، مانى ھەقالى من، ئەز چو جارا پېتھاس ناگەرم .
 ژېھر ھندى من ناخوت.. جارەكى د تەلە فزىونى دە دەركەت، دېھردا بچۈكىت پىس و پېتھاس..

- ئەرى بابو، شىرەز ژېچۈيکىن پاقىز و ئاقىل دكت، ئۇ ھەقالىن وانە.. ھشىار بە ها چو جاران خود پىس نەكى ، پاشى دى شىر ژته سل بت !!

- بلا بابو ئەز خود پىس ناكم..

- بابو شىر دكت.. هوو .. هوو .. هووو.. ب دەنگەكى گەلهك بلند..

- سېر پىسە .. پسىتا من دەلالە، ئاتىلە دكت مىيەو.. مىيەو.. ئَا ئەز ژى دېتەمى مىيەو.. مىيەو.. پسى..

- دى ۋېجا بەسە هو هوين ل شىرى كوم بولىن.

توبىن رونشىبوم ومن چىروكەك دخواند ، من هند دىت بۇو تەپ
 رەپا پىن يا و ھەۋالىن من گوت:
 - قدورى ھات كىيىتى شەشىرە .
 بەرى ئەز بىگەم ۋەشىرەم ئېكىسىر ل من ھەيتاند و ب دەنگەكى
 كەرا گوت:
 - دلچاد چەم مەرە گلت لەك لا تقا.. لا تقا.. ئىدا ئەطەيارات
 جەت شەن گوللەم.. يابا دەقىقە خەلى دلچاد يخلص القرایه
 بەعدىن ؟ دەخلو دەفتەر الذەنب رەئىس عورەفا عەبد.. انت
 ما يېيد وياك جىب الكتاب جىبۇ.
 كتىب زەمن وەرگرت و ل ھەوا فراند، دويكىلا كەربىن ژەفنى دەرى
 ..
 ب رەحەتى من گوتى ..
 - چو دژوار ياخىن نوكە نىنە ، چو فەرمانىن گران بۇ مە
 نەھاتنە، نوكە ئەم يېيت دىسەر بەرەكى سروشتى دا.. ئۇ خواندن
 نەخراپە...
 - ئۇ ۋۇڭها ھەم تەچچى!!
 - ئى خوما الحچى ھەم مەمنۇع؟!
 - كل شى مەمنۇع .. عىينەك علسما وبەس .. احنا لازم نەرك
 الجو حرج..
 - زىن والرادارات شۇ شغلە؟!
 - حەزىزت جەنابەك تىستنکەن دەگۈل سەيدى مو دلچاد؟!
 - لا العفو بەس نسىت..

دەنگى تەيىرەتەن ئەن زەھەمى توخمان ، خوهشىيە كا بىتقام بۇو،
 بۇمن . لىسەر دەپەكىن بەرفەرە ، ئەز وئەو رىنىشتن ، ھندەك
 شاگىردان بۇ خۇدە دخواند، دەنگى زاروكان ژەۋالىن دى دەت ،
 بىكەنى ۋە گوتە من:
 - تو بىخىر ھاتى گولى..
 - خېرەنداز بى لا وو...
 - ئېتشارە كا خوهشە، ئان نە؟!
 - گەلەك خوهشە .. بەھەشتە دەگەل تە..
 - دى خوهشىكە .. خوهشىكە..
 - دى جارەكە دى يارىيا ب ئاخىختىن من كى ئى؟!
 - ھەى دىنى ما ئەز دىن ؟
 - ئەف باغچە بىيەن فەرەھە ..
 - ئەف باغچە جەھى ئېتكىكە تىا گەنجىن كوردا بۇ، نەخاسى
 شاگىردا.. من گەلەك ل ۋى باغچى خواندى يە .. روزىن ئەينى يَا
 ئەم ل ۋېرى دەھشتىن ئېيك..، سوھەتىن خوهش ل ۋېرى دەرن..
 - ئۇ نوكە ..
 - ھەر ئېيك ب ئالەكى ۋە چۈوييە...
 - نوكە تو ئۇ كاغەز و نېمىسىن چاوان..
 - نە هند باشم!!
 - بوجى؟

- دىنى ئەفسىرەن مە ژخواندى دېت .. دىن دېت دەمى دېيىت
 ئېكى دخوبىت... بەرى ھەيامەكى ئەز لىسەر كورسىكىا خۇد يَا

چمال من ناکن سلاٹ ؟؟
 ئەو بسکىن
 هو زەر زراڭ ، داش داش
 ل سەر روپىكى تە بەلاف
 بېرىقانَا بېن ناف
 نى ئەز برم ئاف وئاف ..
 - ها .. ها .. تو برى ئاف و ئاف ھەى ھەى ھاوار، ھايىز خوه
 ھەبە ، نە خەندقى!!
 - مائىرو ئەز دناڭ پېتلىن ۋيانا تە دا خەندقى مە ؟!
 - پا كەنگى?
 - سالا پەنگى ، دەمىن تە ..
 - ئى ئى .. بخودى تو تەمام كى ئەزى ژ دل سل بم.
 - نى ئەو زى پارچە يەكە ڙەلكلورى مە ..
 - چەند تشتىيت بىن تابەت دفلكلورى دا ھەنە ..
 دوى گاۋىدا ھەردو زاروكان قەستا مە كر ..
 ئەردەلانى گوت:
 - مىيزا شىنوارى دەيت، ل كىرى ئىمیزت؟!
 ھندى ئەم ل وى باغچەمى ھەمىيى گەراين، مەدەست ئاقەك
 نەدىت.. ل دوماھىكى بابىن ئەردەلانى گوتە ئەوى پىرە مىرى ئەنەن
 باغچەنى شول دكت:
 - مام ما چو دەست ئاف ل ۋېرى ئىنن؟
 پىرە مىرى ب دەنگەكى وەستىيائى گوت:

- رئيس عورەفا عەبد اكتب ب دفتەر الذەنب يىستانگىف يىگۈل
 للضابط آمر الرعيل سيدى.. عود يەم الامر تفلسف براسى..
 - زىن سيدى، ھايى ھەم كتبتها..
 انى اعلمك العسكريه اشلونها يا دلچاد اصبر على اصبر!!
 - پا تو چەوا بىن خوهندن ونۋىسىن دقة تىنى؟!
 - بلا ئەو ھەر سەرەت خوه ل بەرا بدت ، خوهنە ئەزى ب يَا وى كم،
 ئەز دخوينم و دنۋىسىم بەلىنى پا ب دزى فە ..
 - دى ھەمە ل وېرى ئى شۇلىنى بھېلە، نەكۆ تە ب ئىشىيەن سەرا
 ھندى..
 - ئەز نەشىيم ، ب خودى نەشىيم .. كتىب ل دەث من بايە .. ئاقە
 .. توبى .. زادە.. بىن ئى وان ئەز نەشىيم چو تاما ژىننە سەحڪم..
 - دى باشه لاوو ، ھەكە من گوتە تە بخىرا ئى ئىشارى ، بو من
 تىشەكى نۇي بخوينە، ما دى دلى من ھېلى؟!
 - ما من تو ئىنابىن ۋېرى دا دلى تە ، بھېلەم ھەى دىنى؟!
 ھېلىدى سەرەت خوه بلند كر چقىن دارا كاۋا ئەم لىن سىيھا وى،
 وجارەكى دى بەرى خوه دا من، من بەرىخوه دايىن، ئۇ من خوه دەھەر
 دو چاقىن وى دا دىت..
 ليقىن وى ژ سەر ئىك رابون:
ئەو چاقىن
نە وەك وان چو چاڭ
نورە ل دورا بەلاف
زەردە خەنە خوناف

خواند

((گوری شہہیدی فروکشانی نہ مری نشتیمان په روہر) یعنی ل شہری بارزان ، دسالا ۱۹۳۲ دہ هاتی یہ شہہید کرنن)) .

نه عله ل ته بت سهیین نه مر.. تول کیری و بارزان و کورد ل کیری!!
ب که رب و کین ئه ز فه گه ریام .. هیز ئه ز نه روینشیم دلشادی
گوته من:

- ته ب چائین خوه ، ئەو نفيسيئە خواند ؟
 - ئەرى کى دېيىت شەھىدە ؟
 - تىنى بەيانىن لەشكەرى وە دېيىژن ..لىتى
 - كوشتى يەكى گەنى بىن بھايم ..
 - با ئەو قوبىن ھەنم جەنە ؟

— تنی بے یانین له شکری وه دبیژن.. لئی خه لک هه می دزان
کوشتم، به ک، گھنمی، پیم، پیه، پیهایه..

ئەو زى خۇھلى ب سەرپىن وەك ۋى نە..

- پا خودنه ییتن قودسی نه !!
- هنده زلق و گوبین تهیرا لسهر !!
- ئەو سلاشقىن تايىھەتى نە ژتەپەر تەوالان را، بو مىرانى يا
هوۋان ..

- درنه‌گه، مانه‌شه‌گه‌رین مال؟ نوکه دهیکا ته ل بهر دهربی ل

- نه بخودی مامو نین.

- پا ئەف بیحودو کە نەشىت خوه بىگرت ، ل كىنە ئىمپۇت ؟

- ماموههمه بچه ک ٿاري که ، ببه نيزبکي شورهئي ، نه خوش جهه زئي ، لئي زوي باشتريئنه ، ئەم بخوه زئي نزانين کەنگى دئ داهيرا شارههونسيه ، مه ڙشيئي ئالوزئي پا مه زن رزگار ڪت.

ئەز وئەردەلان ماین ل وېرىي.. شىنوارى وباپى خوه قەستا شورھى كەن .. شىمە دەممە كەرەت ھاتىن وباپى شىنى ئادى، گۈت:

- ئاه پا بىئنهك پىس ژوپىرى دهات .. مخابن .. سەد جاران
مخابن: گەلەك گما ب مىزى: بىئنە ئاقدان!!!

حافتہ: من ف بهشت و اند بهشت: لام

مزرگه‌فتی بلند ول نیقا باغچه‌ی چکلاندی که تن.. من گوته
دلشادی:

- ئەرئ ئەقە چ منارەيە ل ۋېرى؟

- ئەو نە منا، بەھ

- یا ئاقاھے، بەکە، ھونھەری بە، نە؟

- ئەو زىي نە ..

- پا جو یہ؟

- تو بخوه هر ده سه حکیمی وئه وئی نفیسینا ل سه ره فرهشی هه لانی
س- باش بخونه ..

بو من بمو مهربق ، ئەزىز جەھى خوه رابووم و من قەستا و يېرىنى كەم ..

مین یاش به ریخوه دایه، ئەز ل دور زقیم، ئەو نقیسینا لسەر مین

موکم دکن، دا ژهه ردو رویین ته گهشتربن..
 - تو بخودیکی بهس ئاخفتنيت کتىبا بو من بىئە وقەگىرە...
 - ب سەرى تە وبابىت تە ونيرگىزىن سەرى تە ، ئەفە ئاخفتنين نىشا
 دلى نە..
 دلشادو..

دللى منو، مال نە خراببو، نى ئەز حەلام بو تەو پەيچەك تە، بو
 ئاپارىيەك تە.. بو لقلائينك تە.. بو پوشىكۈنىك تە... كاتو؟ دى
 وەرە وەرە، ئەز يال هيقيا تە.. دى وەرە ئىدى بەسە.. نى هزرىن
 ئەقى شەقى ئەز خوارم، ئەز هوور هوور كرم..
 دلشادى من ، دى وەرە وقى شەقى بىكۈزە..

من ژ پەنج و داشتىن تارى پىزگاركە.. دى وەرە دلشادو وەرە..

هندى جەنگە ، زيان هەر يا بخەمە ، ب ژەنگە.. شالوابىل نىستى
 يە، متە بىن دەنگە..
 هندى جەنگە، چو رېزو رەسمىا نزانت... يارىا ب روحا دكت،
 مينا يارىيەن زاروكان ب شىشوقان..
 ژ روژا عەولى گوته من:

- ھەكەر ئەز گىرۇ بەم، نە كەقى ئى چو گومانا ، چونكە ياسايىتىن
 جەنگى جودانەو تايىبەتى نە.. نە ئەز ونە كەس دى ، دزانىن
 كەنگى دى تاشتىن خوه لىتگىدىن وشدىنىن وباركىن ئالەكى دى يىن
 ئاگرىن ھارو دژوار وتىپەنىي روبارىن خوينى..
 ئاخفتنين وى باش ل بىرا من بۇون، لەورا دەمى گەلەك گىرۇ

- دا لاو مە بشوت.. مانە گوبىو زۇو وەرن !!
 - نەترسە .. چو نابىيەت..
 - دى ل پىشىيا مەھەپن بابو..

دەمى ئەم ژ باغچى كوشتىيان دەركەتىن وەمە قەستا جەن راودەستانا
 ئەمانى كرى، تارىيە داشتىن خوه ھېيدى ھېيدى داشتىن سەر
 جادى...

بەرى نەورۇزى ب سىن چار روزەكە ، دەھ دەستكىتىن نيرگىزىن گەش
 و بەھىن خوەش وشداي ئىنان مال.. ئىك دا دەيكىا خوه وئىك دا
 بابى خوه ، ئۆئىك دا خوشكە خوه، ئۆيىن دى ل ئۇدا مە يَا
 نىفستىنى بجوانى بەلاف كرن ، ئۆپرچا من ژى بقەفتەك نيرگەرا
 چاند، وەسا خوه نىزىكى من كر ، ھەتا ب من قەنۇسىيائى وھەر
 بىھەن كە من وگوت:

- ئەرى گولۇ بوجى بىھەنا ۋان نيرگىزىن پېچا تە ژەميا بىھەن
 خوەشتىن ؟

- كا دى ويڭە ھەرە، ھەمى نيرگەز وەكى ئىكىن.. نى ھەر ئەون ،
 ئەويىن تە ئىنائىن..

- دى بىئە بوجى ؟

- ئەرى ئەرى دا بىئى بى قوچى ما ئەز نزانم!!
 - نە بخودى..
 - پا بوجى ؟

- چىكى روپىكىتىن تە گەشن ، نيرگەز ھەقىكىن دەگەل دکن، ئۆبزاقەكە

بزانه ڙ سه رما ، ده ما ئه م چاھيئن خوه هه ر سحار دشون، چهند
دهقيقه ک ناچن ودي بىينين ئه و ئاٹ جه مدي وردق بي وناهيته
شكاندن ب کوته کا نه بت.. زه ن گولتكين به فري مينا خنجه را
سه رين خوه شورکرينه ئه ردی، دئ بېرىٽي، دې ڦيئن ماچيڪن کا
چهوا من نوکه ڏيئت ته ماچيڪم...
گولستانا من..

ڇ سه رما دا ، سه رئ دفنا من سور بویه ب ره نگت خويني، ئو ئه ز
باوهر ناكم گوهين من ب سه رئ من ڦه ماينه... جاران ئه ز هه ست
دكم منشارين سپئ ، ڦيئه کرينه وئاڻيئتي نه..

به لئي پا ده ما ته دېيسم ب وي دېيمن ره نگ ڙ به فري دزى، ئو هزرا
شه فه کا خوهش و درئز ، دناف بوهارا سينگتی ته دا دكم، ئو قيڻ
قيضا هه ردو زاروکين مه وياريئن مه هه ر جاران دگه لئيک ، ئه ف
سپ سه رما يه هه مى دره ڦت و نامينت ل ڦان دوران...
له شئ من گه رم دبت.. دلني من گه رم دبت ، ئوجيهان دبت ئه زو
تو و هه ردو بچوکين مه وييھن ڦه دانه کا نيزيک..

گولئ ، گولا مني..
گوهن ته ل زاروکان بت، ئوب شه فن باش ب نخ ڦيئن.. ئو
بخاترا ته گولستانا من..

ده ما ڦه گه رياي ، نا ڦا چاھيئن وي بيوون خه ريتا ڪو ڦان و ڦانان.. يي
ديتبا دا بېرث بارئ هه مى دونيابيئ ل سه ر ملى ڦي مروڻي يه..
چاھيئن وي ييئن ڦه شارتي ب له شکه رئ مو ڦيلانكين بوش و

بووي دسمر بيھن ڦه دانا خوه را ، من شيا خوه بگرم و شهري شه ش
ورو ڙان بكم ، هه تا ڪاغهزا وي گه هشتى من...
په ڦيف من ڙي هر كرن .. مينا ڦي گاھيئن ڪاغهزا وي يا ل بهر
چاھيئن من:
گولئ گولستانى ، گولستانا من...
روح و ڦينا من..

خه ريم.. دينم ڙ ته و به ڙنا ته و جوانيا چاھيئن ته...
خه ريم ، گه له ک گه له ک خه ريم .. ڙي ڦيف دېيمن ته خه ريم ..
خه ريم

گولئ ، جانى چهند من تو ڏيئي !! تو باوهر دکنی ، تو ڦ هزرا
من ناچن ئى؟!.. ب شه فن .. دناف ڪومارا ستيردا ته دېيمن ،
دکه نئي .. د بشکوري ئى .. ب رو ڦي شه رئ رو ڦي دکنی بون من
ئاخنئي .. بو ته دئاخنم...

دېيمن ته يي پر تهناهی ل پييش چاھيئن منه و من ناهيليت بتني
.. ڦنوي من زانى ، چهند من تو ڏيئي گولئ ، گولا مني..
گولستانى .. خوين شرينا من..

خوه زى ته زانيبا کا ل ده ڦ مه ل سه رئ ڦان زوي ريتين (كه هى و هن
K-1) چهند سرو سه قه م و سه رما يه .. به فره ، به فره ، ل هه مى
ئالان به فره ، دونيا سپي يه ، ره شاتي ب زيرانينه ، ڙيلى دويكتيلا
ره شا بازيئي زيرئ ره شين مه .. (ئه رئ گولئ که نگي دئ ڪه ڦت
دهستي مه ؟)
گولا مني ..

- ئەو وچار سەربازىن دن ب گوللەيىتن كامباختىن توپىن دىزى
فپوكان هاتنه پرت پرت كرن..

- ئەز تىينەگەھىتىم!!

- ژىشكەكى ۋە، دو فپوكىيە رەش و نكل خوار ل ئاسمانى
كەركۈكى ديار بۇون، ئوقەستا ئارمانجا خوه كرن.. ترس ولەرزى
دلى سەربازان گرت، ل دويىش گوم گوما بومبا بارانكىنا وان،
دەنگىن قوماندارى كەتىبىت ژېنى بنداقىن ب رى يا «تەننسىيا»
هاوار دىرى:

- ئاگرى قەكىن، فپوكىيە دوزمنى نه..

ھەر شەش بەتهرى يا ئاگر قەكىر، سىيەھ وپىنج توپىن دىزى فپوكان
ئاگر قەكىن، تىنى توپا نەجىدەتى و ھەقالىن وي لال و بىن دەنگ
بۇو.. ئەو توپا ب رەخ وان قە شىلىكا پىشىيەن ل وان كر،
سەربازى ل سەر بلند كرن و نزىم كرنا لوپىلىكى توپىن و ئاگرى ھايث
خوه نەما بۇو، لوپىلىك هند نزىم كر بۇو، كوشۇپىن و سەربازان
بىگرت، دىجە دە ھەر پىنج كەتن ئەردى بىن پۇچ..

مخابن بىن ئى خوه، بىن ئى خاتىر خواستن، ئەڭ لاؤھ، ژۇنى
دونياىين باركىن، بىن ئى چوھۇيەكى ماقىيل!!.. من نۇتىريا بەرى
خوه بىدەم پرتيين لەشىن وان يېتىن بخوينى شوشتى.. اه.. بۇچى؟
وبوکى؟؟

- خودى ئەميا عەفو ب كت..

- خودلى ب سەرئى سەراب، توڑى مايىت بىتىن، و خەونىتىن تە ژى
ھاتن سەرژىتكىن

رەشىن درىزى، كەفالەكى تايىھەتى بۇو، زجىھانا فيغان و خەمان..

نە ئاخافت نەدىشىا كەس باخىقت.. دلىن وي ژزادى رەش ببۇو..

لاواز ببۇ مينا ئىككى ئىشە كا كەرىت گرتى.. هەندى ئەز مام پىشە،

كە چىپبۇويە، چ قەھومى يە.. نە ھەرى، قەت نە ئاخافت، دى

بىزى ب شوبىن و درىزى يا لېقىن وى ھاتىبىن دورىن ..

دەما شەقى پەردا خوهىا رەش قەدای، من گوتى:

- ئەز كەتم بەختىن تە خودى دە، بۇ من بىزە، تە چى يە؟! نى تە

ئەز بىداندەم.. دى باخخە، بەس دلىن من بىھلىنە!! نى ئەز ئەقىدا

خودى نەشىتىم تە دەقى ھالى دا بىيىن.. دى باخخە، باخخە..

من نەشىيا خوه بىگرم.. من بەردا گرى.. روندكىتىن كەل ژچاقىن من

ھاتن خوار، من سەرئى خوه دەيىنا سەر سىنگى وى..

ھېيدى، ھېيدى، ئەز ژسىنگى خوه قەكىم.. چاقىن خوه قەكىن..

روندكىتىن من ب تلىين خوه ژسەر روپىن من مالىن... بىن دەنگ

بەرى خوه دا من، ب گەريغە گوت:

- نە جىدەت چوو.. ھەقالى خودەندىن و جادىن موسلىن و وەزىرى بىن

وپرا ئاسنى و شەقىن شەمەندەفرى و تىقەلىقىن ھەقالان..

نە جىدەت چوو، وچوو، ئەڭ دونيايە ھېتلا.. ئەم ھېتلاين سەرابا ل

ھېقىيا خوازگىنى يىن وى، ھېتلا.. ھەردو خوشك و دەيكە پاشت

قوس ھېتلان.. چوو ونە گوتە كەسى ب خاترا وە..

مخابن.. سەد جاران مخابن، تو ب دەستىتىن ھەقالىن خوه بىن ئى

كوشتن!!

- وەسا چەوا؟

- هەڤالا وى بو؟

- هەڤالا وى ياخواني بول، ئوقەول بوسەرئى هەيقى بچن
بخوازن.. خودى دگەل تە بت خودانى بشکورپىن وبەرچاشكا
نه جدەتى دەلال..

خەويى ، خوه نېزىكى من نەكە ، بول خوه ب رەفه ، ئەف شەقە ، من
وتە شەپە.. چەوا ئەز دى نىم ، دىشادى من ھېز نەهاتى ، ئەقە
چەند روژ و مەهن ئەزا ل ھىفيما قىشەقى ل نىقا دلى من بېت
مېھقان ، و من ژ ھزرو گومانىن گران رىزگاركە.

دلۇ ، لاوو ، تە درېڭىز ، دى وەرە دى ، ب خودى ئېيدى ئەز نەشىم
خوه بىگرم .. ئەز چېڭىم دلۇ؟

يا چىتىر ئەوه ، ئەز خوه بىتەنەكى ب راديو يېن قە مژۇيلەكم ، ئۇ قان
گاۋىن كافر سەر زىيەكم:

.. چر.. چر.. وات دو يۈسى .. چر.. چر.. چر.. ساكورا
ئەحلا سورە..

وعبر مجلس الامن الدولى عن استيائە الشديد ، لقيام اسرائىل
بهدم ثلاث دور تعود للمواطنين العرب فى فلسطين ..

چر.. چر.. احبك.. احبك ياحيا روحى .. چر.. چر..

ما اسفر عن جرح عريف فى الجيش التركى .. چر .. چر.. چر..
چر.. شەۋ باش گەللى گەھدارا ، مە گەلەك پىن خوھشە جارەكادى
ئەم وھوبىن وپروگرامى «پشتى نىقا شەقى» بگەھينە ئېيك ..
ھەقالى مە نېرۇزى ھەلبەستەك ژوھرە كرى يە دىيارى:

چاھە رىتمە
بو وى روئى
روۋا ئەم ئېك و دو دىيىن ل گەل ئېك دروينىن
خوھشەرن مەيخانە يەكى بول خوه دىيىن
مېتىنى ژ مەى رەنگ دەكەين و دەخەملەنин
پېتكەھ رادكىن
خەپەتتە خوه دىيىن چريا
تۆقى خوھشىا ل مەبىرا
جەگەرا مە ژىنى درپا
پېشى پېتكەن دەكەقىن گريا
دەكەقىن گريا
«تى رى رى رى رى .. تى رى رى رى رى .. تى رى رى رام..»
ھىنى ، ھىنى يەلبەستقانو ، بىرېزە خەمەتىن خوه ، كولىن دلىن خوه ،
زەھرا قىنى زىنى ، بکە پەيىش و دارېزە ، ئەرەپ تۆقى خوھشىا ل
مە بېپا ؟
چما ھەلبەستقانو ، جەگەرا مە ژىنى درپا ؟ ؟ توڑى ئىشەش پىر
دلىن من ب ئىشىنە. ماتۇرۇنى نازانى ، ئەف دلە ژەمەتى دىنە ؟!
«تى رى رى رى رى .. تى رى رى رى رام..»
دگەل پېتكە ئەم خوه ژېپەر دەكەين
كۆفان وۇزانا دوور دەكەين
ئومىتىدىن خوه
خوھشىيەن خوه

ھيٺى يېن خوه

بو روزا سەربەستىيا خوه
نېزىك دكەين ..

سەرى وەستىيائى ژەزر و بىرا
دلى كەفتى يە بەر تىبرا
ژەخەم و زانا
تەنا دكەين .. تەنا دكەين ..

«تىن رى رى رن .. تىن رى رى رن .. تىن رى رى رام»

ھەتا كەنگى دى ۋەخوى ؟ مانە بەسىه ؟ مانە رىزىن ھنافىئىن تە ؟
مال نە خەرابو ، ماتە دەپتىب دەستىيەن خوه ، خوه بىكۈشى ؟ ؟

بەرى بىشىن ب خاترا وە ، ئەيازە دىياريا وە :
گەر نېچىرەنان ژ نېچىرەنى ب پەقت چېڭىم ئەز ؟
زارول بەرسىنگى دايى نەنلىق چېڭىم ئەز ؟

دلو دلشاود دلىن منو ، ما دلىن تە نە ب من ۋەھىيە . هەمى مال
نەخراپو ؟ ئەفە شەقىنى ژى دارپى وچۇو ، چو نەمايىھ سېپىدە دى
ھەلىت و تو نەھاتى . ئەفە سەعەت ژ ئېك و بىستى ژى بورى ، دى
وەرە دى ، دا وى دەمى مایى ، بىن دەنگ ل بەر چاقىئىن تە راوسىتم
.. نېشىزا ئەقىنى ل بەر بەزىنا تە بىكم .. دى وەرە دلۇ ..

«كەقى ئەفرى وەك بزوتنى هل بىت چېڭىم ئەز ؟
دلشاد وەرە سەحکە ئودا مە يابچۇك چ بىتەنەك خودش ياخىن
دفتر ، لى مخابىن ئەف نېرگۈزىن ل ئودى بەلاڭ من ژ بازارى كىرىنە
، ئەز نزانم بوجى ئەف نېرگۈز ا من دناش پرچا خوه را چاندى بىن

خەملە ب خەممە .. ئەز دېتىم ئەوي ژى دەپيا كەتبا دەدەستى تە دا ،
ئۇ تە بخوه وەك ھەر جار ، دناش داۋىئىن پرچا مندا چاندبا ، پا نە
دلۇ ؟ ؟

« شىپەرى پېران ب پېرى ھلاۋىسىن چېڭىم ئەز ؟
خۇھۇزى من زانىبىا ئەو دەفتەرەكى لى دەنفيسى ل كىتىرى يە ، ئەزا بۇ
خۇھ خۇينم و خۇھ پىن مۇزۇيل كەم ھەتا دەپتى .. جارى دا راديو يەن
ب ۋەھىرىنم .. باشە ئەو دەفتەرە ل كىتىرى يە ؟ ل كىتىرى يە ، ل كىتىرى
يە ؟ ھا .. ھا دەكۆمەدىنى دە يە ؟ نە .. نە تەننى كەتىپ تىيدە نە . ئەز
دېتىم يَا دناش وى كۆما رۇزىنامىيەن دېنى قەنسۈرى دا .. يَا خۇدى
دا لىتېگەرم .. ئىن ھەدى مال دوشاش ، كا ئەف گۇشار وروزىنامە
يېن كەقىن ھەممى بوجە ؟ ؟ و دى چى لىنى كىن ئى ؟ ؟
ئەرى .. ئەرى ئەقە يە ، بخۇدى بىتەنە تە ژى دەپتى دلۇ ، چ ناقە كىن
دېن سزا لىسەر دەيىنايە « كاگەزىن ب بىتەنە بارويت و بەيىينى
خەملاندىن » جارى دا بچەم مىستەك ئاقىنى لىسەر و چاشىن خۇھ
بكم ونىش پەرداغەكى ۋەخوم ، دا باش دەفتەرە روى بخۇينم ،
ياخودى ...

مه ، تیئر ئاخ و خیز ب مهرادا وبورى باشە تو يا لویرى، ل
سەر لیقىن خابورى شىن...

كاغەزىن ب بىھنا بارويت و بەيپونى خەملاندىن

پەرى سىلى

قىيشينەكا بىن سنورۇ ئەسمانى دھىت .. گەلە ب كەرب وکىن ل
سەحراريا تە بخىر دەلا من ... مەلائى بەرى بىستەكى بانگدا..
ھەموئەردان دكەقىن ... ل ناف بەرا من و مرنى دا مويەك وچەند
گاشقىن ...
ئەقەيە جەنگ ، مال ويرانى وتالانكىنە ... كوشتنە... كوشتنا
چوچىك و كوترانە... كەنگى ئەز دى مرم ؟ ؟ نوكە ، زېھرى ئەز
پېيىھەك دى باخشم ، ئان ئى پشتى گافەك دى ، دا ئەز ئەۋىن ل
پېشىا من دىرن بىيىنم ؟ ئاھ چەند نەخوهشە ئەز تەرمىن
ھەفالەكى خوه پرت پرت كرى بىيىنم!! چ شانوبيك ھۆفانە يە!!
دەستىين وى ل ئالەكى ، پىين وى ل ئالەكى دى.. سەرژوان
وېڭەتر...
ئەقە چ روبارى خوبىنى يە ئەم تىيدا دگەقىزىن ؟ ؟ ئەقە چ ئاڭرى
دژوارە كورپىن دىپەلا ھەلكرى و مەتىيدا دسوژن ؟ ؟

پەرى چارى

ل من نەگە جانامن ، جەزنا تە پىروز ، ئەز نەشىيم بىيىھەتە...
خەما نەخوه خانما من ، ھېز ئەز ساخىم بايىن گەنى ھەلدكىشىم.
ئەز باودر دكم خودى مەزن ، زېھر ۋىيانا تە ، ھەتا نوكە ئەز ژۇنى
ئاڭرى ھار پاراستىمە ...

پەرى ئېڭى

سەھارىدا تە بخىر دەلا من ... مەلائى بەرى بىستەكى بانگدا..
سەھرى سپىتىدى يە وبايەكى بىھەن خوهش و تەزى يېن دھىت ..
گەلەك ب كەيف يېن دھىت ، دى بىئىرى يېن ژ دورپىن خابورى و
بىخىرى دھىت و رەشاندى يە ب سلافيپىن تە..
ھېز تو يا دخەوى ، خەوه كا گولگولى ، نە دوирە خەونەكى دېيىنى ،
پا نە ؟ ؟
- الرمى حر
* الحضيرە الثالثە تبلغ.
دە بخاترا تە ھەتا سپىتىدە كا دى..

پەرى دۈرى

رۇز ب جەرگى ئەسمانى قە ھەللا ويستى يە... ئەردى دسوژىت..
فيپە فيپا ھې وبايە.. ل سەر سىندوقە كا گوللىتىن توپى ئەز
روينشتىمە.. ئە دەپىن ناھىيەن روانگا ل سەر نېيىسى ، ل بەر
چاھىن من دىيارن «عەرەب ... سەباح ... ٤ ... سەماء ... ٣٤ ...
خۇذە ... خېڭەت... تەلەفون».
ھەر وبا دژوار تر بۇ، ئاخ و خىزى كەل بۇ ئالى مە ھازىت.. دا سەر

تىيدا...

دوو گاغه زىن پىچاي دناف دەفتەرىدا

كاغهزا ئىكى

ئىرو دناف رەنگى كەسکى تارى و قەكى دە بەرزە بىسو، پرچا
ۋى يى پى كى، ب داقيقى زەرىزىنى، ژ دىمىن وى يى گروشى
دەتات .. روندىكا، كلىن رەش ژەھەر دوو چاقشان د ئازىووت..
دەنگەك نازك وبگىقە جار جار ژ سىنگى وى دەردكەفت ...
زمىپىيار ب ژۇور كەفت ،
بىي دەرەگەھى بقوتت.... سەرو چاققىن ب روندىك قە دناف
«دەفتەرا ئۆستادى گشتى» دا فەشارتن نە ئاخفت ، من ژى
نەشىا ب پرسىيارىن خوه بىتەنا وى تەنگىر لى بىكم... . تىنى دوو
قەسە من گوتىنى:
«بىزقىرە مالى»... من نە گوتى ئەزمانى هەشمara حەز ژ روندىكا
ناكەت...
لى قەد نە ئاخفت، بىتى سەرى خوه ھەزاند ، ئۇ ھېشىكلى و
روندىكا ل سەرئالەكتىن وى خوبىا دىرن ...

كاغهزا دووئى

ئەڭ چ رەنگى شىينە ل دەستى من پەيدا دىت ؟ ؟ سەحكە يىن مىنە
خوه نىزىك بىك... نىزىك بىه... ھېش... خودى وو ئەقە چ ئىشىا

ئەرى تو دزانى گوللە و توب و موشەك، يارىنە دەدەستىن
جەنگا دران دا ؟!
ئەقە چ يارىنە ؟! يارىيەن مرنى...

جەزىنا تە پىرۇز .. خۇزى من شىابا ئەقى پەيشى بگەھىن
تە... خۇزى ...؟!

پەپىچى

ھەقالىن ھولانى زىباد ، كاتو ؟
تو كويىقە چوى ؟ تول سەر ئاخى يىن ؟ ل بن ئاخى يىن ؟ تو ھاتى
فەشارتن ؟ نە ؟ ب جلک قە ؟ ؟ ب پوستال قە ؟ ئائان ژى تو مايى
ل بەر ددانىن گورگىين تىھنېيىن خوبىنى ، خوبىنا مەۋەشقان ؟! كورۇ
چەوا هوسا تو چۆى و چۆى ؟!

ئەز دزانىم ئىدى سلاقىن من ناگەھەنە تە...

ئەرى تو ئىنسىن غەفورى ، ھېش وى بايىن بىنامويس د ۋىن ژىننى دا
ھەلدكىيىشى ؟! ئەرى تە ژى دەستەك ، چاشەك، پى يەك ھندا
كىرى يە ؟

ھېيىمنو لاوو، تول كويىقە يى ؟ هۇو ھەقالى ئەعزمى يىن
و كورنىش وھاھىنگەها سەلاحەدین، كا تو ؟ نە دویرە تو بىن
پاسپورت چوبىن وى جىهانا تە دگوتىن «بەھەشتا مەزن». ئەز
باوەردەم تو يارىيا ب ۋى سەروبەرى بىكى ئى و باركى... ئەز دزانىم
تو ھەند زەلامى كوشىنى خوه بکۈزى و نەمەنلى مىينا
پەقۇشكەك سابۇنى دېنى ژىنلى دا... ئەقە چ ئەم

روناھى يىن بازتىرى حەقلانى يىن بودلەنگى يا من دكەنن..
 گەش دكەن دلىن مەۋەقىن ۋېڭاڭىن دگەل
 عەيالىت خوھ ل بە رئاگىرى روينشتىن..
 بەرئ ئەزىز تارتى نە دترسام ... لى نوكە، بتنى نوكە ئەز دترسم،
 ب راست د ترسم، چونكى ئەز دزانم ج تارىستانە مالا خوھ لناھ
 دلىن تە شەدای ... ئەز دزانم هەر شەف، دەھبە و كابىس تە
 دەنچىن و خەوى ژ تە د دزن .. شەقە ... شەقە كا تارى يە...
 تارىستانە كا مال و تىرانە ...

كاغەزەكا دى يا پىچاى

قەفتا داشتىن روناھى يىن ل سەر روپىرى روپىاري، مينا پەرك زىرى
 ب داشتىن ئىك گرتى ب درىزى يا شەقى و هەتا گافىتىن بەرى
 سپىدى دىيار دكىن...
 ئول سپىدى ، ھىدى ھىدى، ئەو پرا زىرى بەرزە دبوو، پشتى
 داشتىن روناھى يىن مينا ئاشقى پىستى دبوون... روز بىنیف ئورتە كا
 سۆر دەھلىت ، پاشى پشقا دووئى ژى تىزى خوبىن خويا دكەت..
 بى ھەمد روز بلند دىت بوئەسمانى ژنۇي ژ خە رابۇرى و رەنگى
 وى مينا زېقى لى دېيت ..

روپىاري ژ حەدىشە د دت پى بۇ حەقلانى يىن. دار قەسپا ل پشت
 خوھ دەھلىت، و ل نىزىكى ئوتىلا ئىيار دىت دوو جوين وئەردەكى
 شىن ب گىيابىن بلندنىشا ھەر دوو تايىن خوھ دا دەھلىت... ل بەر
 ھەر دوو لېقىن فوراتى دار قەسپ راست رادوھستن ب حەز

دۇوارە كەتى هناشىن من... تو بخودى كى ي بىحەوە وبەس بىلەلە
 زاروپىن من ... بەسە... بەسە... نىن تە روحە من ھلکىشىا...
 دى ھارى من بكە، دا رابم سەر پىن خوھ... ئۇوه... ئەز نەشىم
 ... نەشىم كانى پىن من؟ چەوا ئەز ھنەد بى ھېز بوم ئۇو وە،
 ئەقە مرنە، ئەرئى مرنَا بىراستى يە...
 ھارى من بكە، دا بىشىم راوهستى يىن دېيشىنت، من دكۈزۈت..
 ئەز گورى تە بىم تىشىكى بكە... ھەرج بىت... وەك ۋى دىوارى
 رەق وېنى دەنگ نە راوهستە... گازى دەيكاكا خوھ بكە ، دا بىت
 دەف من ... ب بەزە مالا پېرکى ... دى لەزى بكە وەھەر، نى ئەز
 ياد ھەلوھشىم ... دەرم، ئۇوي زاروپىن من يىن عەزىز بەختى تە و
 خودى رەحمى ب من بىھ و بەس بىلەلە، نى ئەز يَا دەرم ... دەرم
 ئۇوي من نەئىشىنە.. گازىكە دەيكاكا خوھ ، گافىتىن مرنى يىن
 نىزىك دىن، ئەقەنە ئەز يادبىنە دەرم ...

بەرى ئەز ژ ئۇدى دەركەشم ، شاش ببۇو... چاڭىن وى يىن زىق
 ب ئەسمانى ئودا بچووك قە ماپۇون...

پەرى شەشى

شەقە... شەقە كا تارى يە... ھەر بایه ... ئەز بتنى مە .. ھەر
 دويىن دى چوپىنە مەشقا شەقى لىسىر دوشىكا «رع عەبد زەھوئى»
 .. گورزى كول و كۆۋانا خوھ دناف پېلىن ۋى بايىن ساردا
 بەردايە، ئەقە چ پەيانە دگەل ئىك گەرىدەين؟؟
 تارى ... تارىستان ، كى دېيتىن؟؟ كىن ترس دېيت؟؟ ژدۇرۇقە

زیکرنه کا فهشارتى ئىتكو دو ماچى دكمن... باين تەزى ياريا ب
چقىن دارا دكەت، باش ئاشكرا دكەت...

كەسکاتيا روپيارى گرانترلى دئيت، دەملى سىتاشكا دار قەسبا ل
سەر روپىن وى دنثت ...

ئەم هەرسى ھېش دكەينە قى ويئەيى زىيھاتى، مينا بشكورينا
زاروپىن من يېن ساقا، دەملى ل ئودا مە يابچۇوك ياريا دكەت ...
ئەز گەلەك حەز ژ سېپىدى دكەم.

- دەستپېيىكىنا ئاگەهدارى ياسېپىدى يە.

زەئەمبلى فايەرى، دەنگى فەرماندارى كەتىپىن بلند بولو.

حەميد كلىيېنى بەسىرى و ئۇدىشىۋىن ئىيىسفنى جەھىن خوه لسەر
توبىن گرتىن... حەميد ل سەركورسىكا ژمارى ئاگەھەرلىنى
روينشت، و لوپىلىكا تۆپىن بلند كەھەتا پلا دەھىن، ئۇدىشۇل سەر
ژمارا لەزى و دووراتىيى روينشت ودا شولى... ئەز نېزىكى
سندوقا فيشه كا راودىستام، و چاھىين من ژجوانىيا روپيارى تىير
نەدبوون... حەميد كلىيېنى سەرى خوه بلند كەھەرلىنى باش بەرىخوه دا
ستېرەكتى وگوت:

- ھېش چو جاران من هاى ژ قى قوماندارى قون مەزن نەبوبىه بېزت
سېپىدە باش... ئەرى ھوين بولى من ناپېشىن بوجى؟
ما حەرامە جارەكتى و بېزىت...؟

ئەم پېكەتە كەنین و ب كەيف ئۇدىشىۋى گوتىن:
- سېپىدە باش كورى كلىيېنى..
وھى بوجوانىيا سخارى ل حەدىش !!

پەرى ھەفتى

فيتىينا هېرى يە ل ھەمى ئالىين من... پېلىن سەرمایق، سىنگى
فيئرى سەمايدەكەن نوي دكەت و دگەن مىلاك و ھنافىين من .. تەز
تەزىنەكەن چاڭ زېق لەشى من دشوت... ژ نوي بەھىز دكەقىم ...
من بىريار دا چ تشتى من بېتىت ب كەم و كەرى ل شەردە
عەسکەرەين و قەيدىن كەرىتىن وى بەدم ... كومكى ئەز بەندى
كريم، من ل ھەوا فەرەند... ساقۇيىن خوه ئېخىست ... مىھەكىن
گۈملەكى ۋەھەرن ... ئەو دەھ گاڭىن بتنى من ماف ھەى لى بچم
و بىيم، من ل پشت خوه ھېلان و پىاسەكە دلى دېتىت من بۇ خوه
كەر... سەربازىن ھەر دوو توپىا ب مەندەھوشى ل من ھېش دكەن:
- چ لى ھاتە .

- بوجى وە دكەت و سەرمە ئەف سەرمایق ؟ ؟
- كى دزانت موسىلەن بىنامويس دى چەند رۇژا ئافىتە زىندانى ؟ ؟
- چىايى يەكى دىنە، ھەر دى خوه ل بەلايەكى دت... سېز ترسا
درەقت... ئەو بىرا «سا» ب شادى يەكە بىن ھەۋېشك و ب
ئازادى و بى ترس د بەزىن، خوه د ئېيك و دوو وەركەن... ب
شىوهىكى شانوگەرى خوه د ئاخىن ۋەددان... چەند من دېتىت ئەز
ژ ئازاد بام وەك ۋان «سا» ب دلى خوه بچم و بىتم، و ياريا
بکەم، و ب بەزم، دەستىن خوه بلند كەم، چەپ و راست وھەر
بەرەكى بکەۋەت دېيكە مندا پېھەنەكى لىيەدەم و ۋارپى كەم... هوو
سەينوو... ل من نەگەن ئەز ھەسۋەتى ب سەرىيەستى يە وەدبىم

فه..
 سهيداين من ، من چاقيين خوه ۋەكىن .. ھەر چار دارىتىن ترکىشا تف
 كىن من:
 - چەوا مە بوبىانى يا دەپىلەن ؟ كەنگى دى ھېن ۋە ؟ لەزى
 بىكەن.
 سهيداين من لىبن ئەقان داران، مە خەونىن گەش دىتىنە ، چما
 ئېرو مرىئىنە ، مرىئىنە ؟ ؟
 دىزكىن گەلى دا من گوت ئەوى كەثرىي رېك و رېك ل من دىنېرى:
 - ياخودى ئاخفتتىن وان درەو بن كەفرو.
 دارىتىن كاژا لېشت مە مان... ئەم گەھشتىن مەيدانە كا بناقى تە
 دەاتە نىاسىن.. پەيكەرى تە ل جەھى خوه نەماپۇ، تىنى ئەو
 بىنگەھى پۇيىتى يېن بىن سەرۇ بەر من دىت...
 ب دەكى شىكەستى من گوتە ئەھمۇيىن نالبەند:
 - كا سهيداين خانى ؟ چ لى ھاتە ؟
 ب تام سارى ۋە بەرىخوھ دا من ودەقى خوه ۋەكىر :
 - ھەزارى گەلەك رېشىن بىبۇ وچۇ سەرەت خوه د خابورى دە بشۇوت
 ، لىنى مخابن نەمەلەقان بۇو، خەندقى...
 نوئىلىنى سەرتراش خاولىك ژمۇيا داقوتا و گوت:
 - ژوھىل بىبۇ، چوئىدى نائىتىھ ۋە ... ل بەر چاقيين ھەمیا بەرى
 سىن سالان دەستىنى وى شىكاندىن ، كەس نە ئاخشت... چ دول و
 نوهالان دەنگ نەقەدان، ۋېچىغا مانە ھەقە بېچت و بېچت .. نى
 ماپۇ بىن خوهىي و خودان... .

...نېزىك، نېزىك، ئەززى دى قەستا كانى يَا ئازادىيە كەم...
 سوپاسىيا وەدكەم سەھىيەنۇ ، وانھىيەكە لاو وە دامن ئەز دىزانم ئەف
 سەربازە ھەمى يېت دەللى خوددا دېيىش خوهى ئەم سە باين .

پەرى ھەشتى

ئەرى گولى تو دىزانى ، شەف بىن ئى تە چەند د درېشىن ؟ ؟
 چەند بىن رەوشىن .. پەئىشىن ؟ ؟
 بو چەنە شەقىن وەك ھەيقى تولىن نەكەنى ؟ بو چەنە هوزانىن من
 گەر پەسنا جوانىيا چاقيين تە يېن پەر خوناف وھىقى نەكەن؟
 بو چ مە ئەز ، گۇلا من گەر تو نەبى ؟

پەرى نەھى

زخودى باودىكە سەيداين من ، دەمەن گۇتىن:
 - ل جەھى خوه نەمايە.

من باودر نەكىر .. من ھزر كىر يارىيا دكەن... راست من قەستا
 وارى تە يېن بەفرىن كر... وەك ھەر جار، من چاقيين خوه دەينان
 سەر ئېك ، دا ئەوان تاژىيكتىن پېخواس و كەرىن وان نەبىيەن .
 سەيداين من ، ل دەرى گەلېنى سېپى زەينەفونى دگوھى من دا
 بانگدا:

- مخابن ھوين نەقىيەن وان مېرخاسابن .. ئەف ئەرەبە لسەر خاكىن
 وە چ دكەن ؟ ؟ بابكالكىيەن وە ژكۈلىيەن وە سەرۇژنسى يېن دەرن

ل جهئ ترومبييل لى دراوهستان ، راوهستا .. ب گرانى وتهحللى
بهرى خوه ددا وان نيف مرؤث و زهلامىين چەكدار ..
دهمئي چاقىين وي ۋى ۋى كەر خەمسپالا «سوپىت» كەتىن ، لېھر وى
ھلامەتى خانىيى زۇنى ھەرافتى بو شىكۈرى ...ھەولدا كەرئى
سوپىت راكەت ، لىنەندى ھاتى نەشىيا . دەست دا بەرەكىن دوو
جاران تەممەت كەفَا دەستىن خوه ، ب ھەر دو دەستا بلند كر
ودسوپىت ودرکر ، كورەكى ديار لىن كر ، تىير تىن فوكىرى ، ول خوه
زقىرى ، وبهرى خوه دا دايىكا خوه يا وەك زللىكى زەر ، و ب نەرمى
بهرى خوه ددایىن:-

- دايىھ لۆئەم سوپىيە كون نەبوو وەك سوپىيە خومان كاتى ئەو
پىاوى رەنگ گامىيىش گوللەيەكى لييدا؟؟
دايىكا وي چ بەرسف نەدا ، لىن ب دەستى گوتى:
- ودرە ودرە پۇلەگىيان ودرە.

ريھ سپى ، يىن بھەرى خوه ددا گارانا كەرا ، سەرئى خوه دەھزادە
گوت:
- واز لىن يىتنە ، با يارى بكت .
* تا اماق...»

ئەقىن تەقىنى گوھىن كوركى گىيىش كرن ، ل جهئ تەقىنى زقىرى ..
چويچىكە كا دناف خوبنا خوه دگەقىز دىت ..
دەنگەكى ستورول دورا به لاف بىو:-
- دى بىيىن ئەز نە سەگقانم ؟! سەحكىنى چەوا بتنى ب فيشەكە كى
من كوشت

سەيدايىن من ... مانى توئەحىيائى ناس دكەى ، ئەۋەئەحىيائى
خەلکى بازىتى دېيتىن دينە ، ئەۋى دگەل پرا دەلالىن و خابورى
ومېيۇتىن ترى وچاھىتى روزى دئاخشت ، ئەۋى گوھدار بىو ، سەرئى
خوه دەھزادە وگوت:
- ئەز ب روحا دار چنارى كەم نە وەيە خالۇ... باوھر نەكە لا وو...
بىسەرئى سمبىتلىن تە ، ل شەقەكابىن نېڭىز ، ئەجنبىيەكى ب قىزە
ويىز و دەھ
و داعىيرا ... مامو ئەگەر ھوين ئېيك و دوو نەگىن دى و ھەمیا دن
بەر لەقا... وي بابى ل و بدن ، و ھەھە... رۆزى
ھەرە... چىباوو ودرە... رۆزى ھەرە... چىا ھەرە...
سەيدايى من ، چما من پاشايىن قىچەرخى يە؟؟

پەرئى دەھى

ئەو بىيەنەك خودش بىو ، چويچىكان دەست ب كەسب وكارىن خوه
كربوون... زيق زيقا خوه بەردا بۇون چقىين داران ، ئەوان سترىين
ئەردى ھشك ۋەھىتىن ، مىنا خەمىيەن ھاھىينا زۇو دەستپېتىكى و
خىېر بېھاى... .

زسەرئى گولانى ، چاقىين تە زل پېتەمان... ب سەرئى خوه يىن
حولى ، و قەميسى رەنگ ژى فېرى ، و پىتالا لاستىكى ، ل پېشىا
ھەر دوو زۇنكا ، و ئەۋى زەلامى رىھ سپى ، يىن ب كوتەك پېن خوه
ل دويىخ خوه رادخساندن ، بباوھرى گاھىن خوه بەرەھ سېيھا دار
توبىا مەزن د ئاڭيىن.. .

کولا ۋىنىن
پەرپى دوازدى
 ئەوچ نازدارىيە ھەى مال نەخراپ ؟ ؟
 ئەوچ تلىين ژىهاتى نە دناش پرچا تەدا دفرن ؟ ! من ھاي ژدەنگى
 سىپەلەن پرچا تە يائۇيىشى ئوישى ھەيە « ھى ھى بىيىنە ئەزچ
 خاتونىم !! »
 كولىلەك شەمبى يىن، ئەو كوقارا بۇويە باودشىنك و بال ناش
 چاھىن تە دكىن ل ۋىن تەھرا روزى، چەند تو دئىنمايىن پېش چاف،
 ب خودى تە كەرل دىنى دلى دا... تەرازىا وي تىكدا... بەرخا
 نازدار من دقىيا نىزىكى تە بىم ، ب لىيغا بىتىم تە ، تە وپەيىنى چ
 دگەل ئىك ھەيە ؟ ! لى دىتنا تە دونيا يەك دئينا، لەوا بىن دەنگ
 مام ول كورسيكا ل پشت تە روينىشتم .. ببۇرە، بىن ھەمد
 دجىهانا پرچا تە ياب مەست و هارى ليكداي، دەرىم جىهانە كا
 تىرى خەون و خوناڭ و خۇدشى ...
 ھشىيار بى نەبىتە نە .. تە ژى ب تۈرىن چاھى بەرئ خوه ددا من،
 ژقااستا ل خوه دىزلىرىنى بەھىيەجەتا پرچا خوه دروست بىكىي ... ب
 سەرئ دىكلى ھەوايىن، توڭ من خرابىر لى ھاتبويىن.. تە ژى دقىيا
 ئەم ھەر دوو بىتنى ل سەرئ چىا يەكىن گەش و شاد ب جوانيا دارىن
 بھارى بان ، ھىيىدى ھىيىدى ب چاقان دگەل ئىك ئاخفتباين ،
 پشتى مە روين شەرمى دشكاند و گولىتىن كەسک و سۆر و مۇر و
 شىن و زەر دابان ئىك ، دەستتىن مە چوۇبان سەر و ستويىن ئىك
 ئا || ھ پا دا چاھىن تەگەش بن پا دا كانى ژى زىن ، پا دا دلى

- وەللا سەڭغان و نىقى مامۇ...
 كوركى ل جەھى خوه گوت:
 - وەللا سەگى سەگىبابى...
 ژددورقە دەنگى ترومبييلەكتى دەتات... كوركى توبىركى جاپونى
 ژباپىرى خوه وەرگرت ودا پېشىسا وان .. سەرئ خوه بلند كر
 ئاسمانى گەش، و دەرى ترومبييلا ب نىف روح قەكر وسوار بۇو..
 پاتكا خوه دا وان جاشىن مىينا مىشا ل وارا بەلاف.
پەرپى دوازدى
 هو بەيىنى
گولا ۋىنىن
 چما دەمىن من دېيىنى
 مرويتا خوه دكىنى و
 بىن رەنگ و روى دەيىنى ؟
 پاتكا خوه ددىنى ، من و
 هيىش دكىنى
 ھەودا شەھرى
 چقىن رويلى
 ل ھەسپى كەرىن
 سوار دېتى
 زىز دېتى
 هو بەيىنى

دادا... پرچا خوه یا ز شهقین بئ ستییر رهشتر ۋە دکر ، ب سەر
چوتى مەمکان دا دېردا... خوه ب دیوارى ۋە دنويساند. لېقىين
خوه دگەستن ، ئەزمانى خو دئينا دەر...
دلى روناهى يا تىيدا بەرزە بۇوى دچوپىي... دلى سەروكى ئەريفان
«عەبد زەھەوى» زەمیئرا بۇ مەرسىل:

پہ ری چارڈی

دهمی ههقالی مه عهدنانی دگوت :

- زین شهقه، شهقا تاري يه و دده دده .

ئەم پى دكەنин ، لى نوها و ئەز دناف قى بىھنا بارويتى دا
ونىزىكى پىلىين مىرنا چاچ زيق ، هەر بىھن گوتنا وي دوباره
دكەم:

- زین شهقه، شهقا تاری یه وده ددقه. عهنان، مه وفیری چ
دگهل ئېیك ھەپە ؟ ؟

بوجھي ئەم دى بىن بزوٽىپن قى ئاگرى؟؟

نهز دئشي دیواری ترسی ههرفینم ، دئ پیهنه کن ل ڦئي دو دلي
يا خوه دم وقهستا واري نيرگزا کهم ، خهرببيا بهبوبينا نهز خوارم

ته ره قست، ژخوه ئەز هەمە بئىك نەقلى دا ژ كەيىفا ب چولى كەقىم . دا سەودا سەر بىم... دا بىم لاوكى لەوكا.

جانی، ئەگەر جارەکادى، مە ئېك ودوو دىت ل سەر جادى ، ل كولانى، ل بازارى، ل كىرىنى، ئو دلى من ژىيىشا دلى دەركەت، ب خەربىي خود د تە وەركر ، شەرم نەكە ، ھەمبىز بکە، رەوشاشىنى ل سەر لېقىين خود رېز بکە، بزانە هەر ھىنگى دى چەند ژىيەتى تر بېتى ۋەزىئەتلىك بىلەك بىلەك... ھەكەر جوانىن وەك تە نەبن، چەوا چاقىين مە دى ژىين... سۈپاس بو جوانىا تە ياخانى من نوي كرى قە، سۈپاس خانما پەيەقى... .

پہری سیزدھی

پشتی یازدی ف سه لال دکه قلت ، قمesta ئودا خوه دکر ... نیزیکی
سیز بهوستا ددرگه هشیدک .. گلوب هلدک و دشمه ماند ...

هیتدی هیتدی، شانویا ههر شهف دا دهست پیکههت .. کیش
ومه لههئا سه رئ خوه دئاقیت ، میمه کیین کراسی فه دکرن ، کته ک
سینگئ خوه دئینا ده رئ ، خوه ب ده رگه هی فه دگرت و پتر
فه دکر، ... هیتدی هیتدی، کراس بلند دکر ، باقیین تاف نه دیتین ،
ل بهر روناهیین د ته یسین ، دهستن خوه دبر پاخلا خوه ، یاری ب
دو مهمکین تیهنهین تلین نیر دکر ..

جارنا دا گلوبیت چه مرینیت، پشتی بیتهنه کې هلهکهت فه، چیپلاق تازی خویا دکر ... ب تیبهنى خوه ل سەر ئەردى رەق دەھسی .. مەمكىن خوه دەھەزىندن، ل دور خوه دزقىرى و پاشتستان نىشان

- ئەف شەقە ئەزدى هىتىم ، ل ھىقيا من بە.
ئۇ من باودریا يەكا مۇكۇم ھەيە دى هىت ... مەتىن تو بخودى
كى ، دلىن تە ژى نابېرىت دى ھەر ھىت؟!

- !!....

- دى هىت ، پا نە مەتىن دى هىت ، ئەممى خوھ تىيۇدرگەين ، ئەم
ھەمى ، ئەز تو وزاروک و دىيوار و دەرگەھ ، ئائا ، ئەممى پىتكە
خوھ تىيۇدرگەين ، ئەو ژى وەك مە خەربىيە ، دى هىت مەتىن پانە؟
«مخابن ل بھارا زىنىن ھولى بىت»

كچا من ، ناۋى خودى بىنە و رەھمى ب خوھ بىبەو بىتەنەكى بىنە،
چو نەمايە بو سەحارى... يىن تە ب ۋى سەروبەرى بىتەنەت دى چ
بىتەنەت؟؟

- مەتىن ما ھەكەر ئەز بو دلشادى خوھ ، ب ۋى رەنگى خوھ لىك
نەدەم ، پا بوكى ھوبىكەم؟؟

- ھا كورپىن خوھ بىگە ، ژخەو رابوو ل تەگرى ، ھەمە لىسەر خاترا
ۋى زاروکى پىچەكى بىنە كچا من ... بخاترا تە... .

- بخىر بچىي مەتىن ، بخىر بچىي ...
ئەز نىزام بوجى باودر ناكەن دى هىت ، ما روزەكى درەوەك ل مە
كىرى يە؟ ئەكە دلىن من باش ناس نەكريا ئەز ژى دا لى ب شك
بم ، بەرئ سپدى يە ، لاۋى من دلشادو پا كەنگى تو دى ھى
ئى؟ دى وەرە من نەۋىت سپىتىدە بىت و تو نە ل رەخ من بى... .

- ئودا ئاۋى ...
- ئى دايىن ئى ...

، ئۇ دەنگىن ژەرگى چىاى گازى دكەت وەرە لاوو.. گەلەك
خوھشە ، بەفراسپى يە چىاين سپى ، دوزا سپى نىزىك ئەزى هىتىم ،
ئەز يىن ل دەلىشە يەكى دەگەرم .. ئەز دى
.....

.....

- ئەقە دەنگەكە...!!

«تەپ رەپ... تەپ رەپ...»

- ئەقە دەنگىن گافىن وينه .. ئا .. ئا ئەوه ، هات ، من دزانى دى
ھىت ...
تەق .. تەق ..

.....

- ھەمە پالدە ، نى قەكىرى يە ، وەرە ژۆر دلشادى من ، نى ئەز يا
لەھىشيا تە ، ملن نەگە ژڭە يەفا ئەز نەھىشىم رابىم سەرپىا ..

بسم لله... بسم للاھ بسم للاھ ئەقە تە خىرە كچا من ، ئەقە ج
جلكىن بويكانىيەن نە ل بەر تە؟
تە خىرە توھشىار ھەتا نوکە؟؟

«نە ھەر ئەز دى دىن بىت».

- مەتىن ئەز يا لەھىشيا دلشادى .

- كچا من ئاقلى خوھ بىنە سەھرى خوھ ، بەس ۋى بەحسى بىكە...
گوھى تە ل تە بىت... چ روح د تە دا نەمايە... .

- نە .. نە .. بخودى دلشاد وەك خوھىيە ، ساخە ، گەلەك جاران
دھىت دەث من و ئەم تىير دئاخقىن ، ئىرسو ژى يىن دەگەل من ئاخقى
وگوتى:

مهنگ، گله ک مهند گریدهین، ل من نه گره گولستانان من ،
چونه ما یه دی ب سه ره رازی خوه دنیشا چاچین من دا بینی ،
بخاترا ته، هه قال بیت ددن رئی .. دفیت ئهز گیرو نه بم ..
— دلشاد... دلشاد... دلشاد... ااد...

بهختی خودی ئه قه چهوا ئه ز قیت بیهنه دخو چووم؟ چهوا چاچین
من چوون سه رئیک؟؛ دلشادی من دی هنی ی، نیزیک دی هنی
ی، ب هه قال قه دی هنی ی ب دیلان قه دی هنی ی، دی هنی ی ب
دیلانه ک مهند چه دی هنی ی .. دی ودره ودره دلشادی من، ئهز یا
ل هیشیا ته، ب تلیلی قه ئهز یا ل هیشیا ته، من دزانی نیرگز و
بهیبون وسویسنا تویی کیشا ده خوه ، لئی من نه دشیا وه بیشم،
دابیش دینه، دینه، ناخ دلشادی من ، چ مزگینیه ک خوه شه هاتنا
وه. چهند زیهاتی نه ئهو خاکین لەشكه ری ل بھر ته.. وہ دیاره
سپییده، دا پهنجه ره کنی قه کم، ئاه چهند خوه شه ویج
ویچاچویچکان، ئهو زی یین مزگینیی ددهن بەلگین هیزیری . چ
زوو روز سی بوھوستا بلند بورو، دا رابم جلکین خوه بگھورم و
دهست و چاچین خوه بشووم و مزگینیی بگھینم مهتا خوه، ئاه پا
دی که یفا ویت.. یا خودی...

کا ئهو په راغه، ل کویشه یه .. کادا سحکم د پهنجه رئی ده ،
ئه قه یه .. ها دای گوری ۋە خوه ..
— ئودا،
— بەلنى دا وو

— بابى من دگەل ته ئاخفت؟
— ئەرى كورى من
— پا بوجى دگەل من نا ئاخفت؟
— دی دگەل ته زى ئاخفت.
— ئەز زى خەربىم ، ما ناھىت ئودا؟
— بەلنى بەلنى دی هېيت.
— پا دی بلا بهيت.
— ھەھر تو بىنلى دی هېيت،
— پا دی دا بنىن، دا باپو بهيت.
— مادى چهوا خوه ۋە چاچین من كەشت ئهز گورى.
— پا ئەز زى نانقم هائها!!
— ودره كورى من خوه لېھر تەنشتا من درېشكە، دی بنقە لاۋى من ،
دی بنقە دا بابا بیت... *

گولا من ...

ب نورها باھيچىن ژنۇي دېشكۈرن ، ئەز داھىيم ب ، سەرىنى سىيىقىن
سورىن ل پىشت ئەرمىشلى ئەز داھىيم ، لى فەرمان ئەوه هىزىزىن مە
پىكىشە خوه بگھىن نىزىكى بازىران ، ئەم دی دیلانه ک

میسل - ۱۹۸۷

ورهخنا ئەدەبى دېيت ژجيھانا ناخوھى يا دەقى دەرنەكەفت،
ب باودريا من گرنگى يا دەقى ئەدەبى دەندى رايە كا چەوا
هاتى يە پىش چاف كرن، پىكىينان، ئاشاكىن و ھېۋەندى يېن
دىنېۋەرا توخمىن وى دا.

رومأن ھونەرەكى نۇويە نەب تىنى ئەدەبى كوردى دە، بەلكول
ئەدەبى ھەمى مالەتىن روز ھلاتى دە. ول ژىر كارتىكىن ئەدەبى
ئورپى ھاتىيە ناف ئەدەبى مە. پەيدابۇونا ۋى جورى ئەدەبى ل
ئوروپا ژى نۇويە، وشەنگەستىن وى ل سەد سالى يَا نۇزدى ل
فرەنسا و وېرىتانيا و روسييا ھاتىيە بىنچە كرن پشتى وھارەكა
زوور درېز كرى، بخۇزى دەيىتە هەزمارتىن نەفى يَا داستانى يان
لگور دىتنا جورج لوکاش ئەو داستانا بورۇزانىيى يە. رومانى سەر
ژىقدىن دى يېن ئەدەبى وھرگرت و سوود ژېزاڭىن ئەدەبى
وهونەرى دىت وەكۆ بىزاقا رومانتىكى، رىالزمى، سروشتى . ول
دوماھى يَا سەر سالى يَا نۇزدى، ۋى ھونەرى شىۋىن وھارا خوه
ھەمى مەزاختىن . ول سەر ئەو بۇ دسەر سالى يَا بىستى دە بەر
ب وھارەكە دى بېت ھينكى پتر چاڭى خوه دا شىۋىن ئاشاهى
وپىكىينانا خوه وبەر ب چامەتىي ۋە چوو، ئانكۆ ئۆرى پتر پويتە
ب ھورى يَا تەقنى و روخسارى كر. ئەف ھەمى يە بولەگەرى
گوھورىنەك رە و رىشالكى دشىۋىن ھونەرى يېن رۆمانى دە
پويتە پىكىر نەكاكا مەزن ب روخسارى هاتە كرن.
ھەتا نەھەم يى ئەنجامىن ۋى وھارى دېيىن(۱)
دەدەبى كوردى دە بىزاقىن نېيىسىنا رومانى ھەنە، وبەر ب

ئاشاهى ئۇنەرى دكۈرته رومانا (گۈلستان وشەف) د

پېشگۇتن:

عسمەت مەحمد بەدەل

ئىك ۋىئاستەنگىن رەخنى ل جەم مە، وەكۆ ھەر لايەكى دى يى
رەوشەنبىرى . ئارىشا زاراھى يە، خويا يە كۆ ھەر رېبازەكا
رەخنىيى بھېتە مەيدانى، داكو خوه ژ رېبازىن بەرى خوه جودا
بكت، ھندەك زاراھىن دى ددانت ، ونھو دەمى ئەم - دەدەبى
كوردەي دە خوه ل دەستپېكى دېيىن، ل دویش وھارا كەفتى يە
رەخنى ل جىھانى. ئاشكەرایە كۆ ئەم دى گەلەك زەھمەتى بىن
داغان زاراھان كوردى بىن، من ژى دېقى ۋە كولىنى دە، ئەف ئارىشە
دىتى يە، ودبىت ھەمى زاراھىن من بكارئىنائىن ، ھىشتا بىنچە
نەبىن.

زلايى رېبازا رەخنى من ھەول دايە مفای ژ رېبازىن نۇو يېن
رەخنىيەرگرم، ئەز نابېزىم رەخنا من بىنیادگەرى يە يان شەكلانى يە
، يان رەخنا نۇويە... لى ئەز دېيىم من مفا ژ ۋان رېبازان وھرگرتى
يە، ھەمى ژى وى چەندى دوپات دكىن، كەو دەقى ئەدەبى
بۇونەورەك سەر بخوھى نەبتىنى رەنگەداندا دەور وبەرى خوھى يە ،

ل جەم نفيسيه‌رين عەرب وەكو اسماعيل فەد اسماعيل. خسان كنفانى،
الياس خوري، ليلي عثمان...هندى.

رۆمان، فەگۇھاستنا رۆماننىقىسى يە بو رويدانەكە فەگىراي ب
روخسارەك تۈورەبى، كوكراسىن ھونەرى ل بەر، ول سەر
بىنەمايىن، لقىن، فەگىران، پەسنا سەرەنچ راکىش وەبۇونا
كەسىن ململانى دگەل ھەف دكەن. دا ب ئارمانجەك بەرنىياس
بىدوماھى بېت، كو رۆماننىقىس ددانت.(۲)

دەمى ئەم قى رۆمانى دخويىن وەك ھەر رۆمانەكە سەركەفتى
كارى مە دېت كەشتەكە لى گەريانى ودهر خواندەكى دا ئەم ب
سەرەندەك تاشتىن دى ھلدىن.. وئەم دكارن كەلەك چەقان ژى
بن. ژلايى ھەستا نەتەوى قە، ئەم دشىن چەندىن ديمانان تىدا
بېيىن، بۇ نموونە ل باخچى شەھيدان ل بازىرە مىسل چەوا
بەحسى گۈرىن فروڭانىن رىزىمى دەيتە كىن ژلايى (دلشاد) قە..
يان دەمى بەحسى پەيكەرى خانى دكەت يى ل بازىرە زاخو
بىدەستىن رىزىمى هاتىيە شكاندىن.

ھەروەسا رۆمان بىدوماھى دەيت ب قى چارەيا نفيسيه‌رى
دانايى، كو دلشاد ودىئنچامى چەندىن نەخوهشى يىن دېينت،
سەربازىي دەيلەت ودگەھت ناف رىزىن سورەشى پېشىنىيا
گولستانى ب فەگەريانا وى، فەگەريانەك سەرفەراز ..

ھەروەسا ئەم دشىن وەرگەن وەك ئەدەبىي جەنگى ژېر كو
بابەتى سەرەكى يى وى دياركىن رويى درندانە ونەمروۋانە يى
شەرى يە. يان گازى يەكە دىرى ۋى واقعى نە ئاسايى و داخوازى

وەرارن، ول دەقەرامە زى كەتكا رومانا هاتىنە بەلاقىرن ژوان،
رومانا (دەۋاشى تەنگ) ياكەريم بىانى (بۇھىن) ياد. نافع ئاكرەبى
وەندەكتىن دى. ھەروەسا ل دەرقەي وەلاتى زى ھەولدانىن نفيسيينا
رومانتى ھەنە ل جەم نفيسيه‌رين كورد ل پارچىن دى يىن
كوردىستانى وەك محمد ئوزون وياقىنى نازىق و... هەت
ئەف رۆمانا ل بەردەستى مە (گۈستان وشەف) كو كورتە رۆمانە
ل سالا ۱۹۸۷ هاتى يە نفيسين وزېر بابەتى وى ل وى دەمى
نەهاتى يە بەلاقىرن، ھەتا پشتى سەرەلدانى، بو جارا ئىكى ل
كوفارا (پېيىف) هەزمارىن (۲-۳) ب تىپىن عەرەبى هاتى يە
بەلاقىرن و پاش وەك پەرتوك هاتى يە چاپلىك ب تىپىن لاتىنى
دگەل پروزى چاپكىندا كېتىبا يى بوبىلا زىرىندا پارتى ل سالا ۱۹۹۶.
كورتە رۆمان جۆرەكى چىروكى يە دنابىھە رۆمانى و كورتە
چىروكى دە شەنگىستىن قى ھونەرى دىزقىنە جەم وپاسان وچىخوف
و گوگول، بۇ نمونە رۆمانا (ساکو ودفن) يىن گوگول.

زېر گوھورىنەن مەزنىن كەفتىنە جىهانا نۇو زەمى لايىن قە
(رومانا دېرۈكى يان يا خودان پەسنا داستانى بۇ ژيانى يان
رومانا كەسى، خوه قەدا دا رى بەته قالبەكى رۆمانى يى نوو
دئەدەبى دە، ئە وۇزى قالبى كورتە چىروكى درىز يان (كورتە رۆمان).
ئەف دىاردە ل سەرانسەرى جىهانى پېيدا بۇويە، كو دىارە
نفيسيه‌رين رۆمانى نەو بەر ب نفيسيينا كورتە رۆمانان دچن)(۲)
نەو ئەم قى جورە رۆمانى ل جەم كەلەك نفيسيه‌رين جىهانى
دېين وەكو ھيرمان ھىسە، ئىتالو كالفينو، جنگىز نېتىما تۇف، ھەروەسا

گەلەك دىمەننىن رسووا كرنا رېزىمى تىدا ھەن، ئەول سالا ١٩٨٧
هاتى يە نقيىسىن ئانكوشەر بەر ب دوماھى بۇو، ونقيىسەرى شىياھ
مفالى زىسر بورا خوهيا كەساتى وەركىت ژبۇ وينەكىرنا دىمەننىن
زيانا سەربازىي ل عيراقى.

زېھر كۆئەف كورتە رومانە هاتى يە نقيىسىن دووزلايەنگىرى يَا
قى لايى شەرى يان لايى دى ، بەلكو مەرەم ژى ئەو بۇويھ روپى
نمروقانە يىنى قى شەرى بدت پىش چاقا، لۇردا ئەم دشىن بدان
دچارچوقى ئەدەبى جەنگى دە. ھەرەتسا وى ھندەك لايەننىن
مروقانەتى وەركىتىنە وكارتىكىرنا قى دياردا ترسناك ل سەر
ھەقبەندى يىن مروقانەتى نەخاسىم دناقىبەرا زن ومىرى دە كو
سروشتى ترىن ھەقبەندى يە، شەر ئانكۇنە ئارامى، ترسى ژىك
قەقەتىان .. (دەشاد) فەرمابنېرەك كوردە دەگەل ھەۋزىنا خوه دمala
بابى خوه دا ل بازىرى مۇيسىل دېلىت، زيانەك تا رادەيەكى
ئاسايى و سروشتى دبورىت، ھەقبەندى يىن وى ب ھەقالىن كارى
را، خىزانەك تا رادەيەكى شادە، وچو تشت وى زەلالىي تىك نادن،
تنى شەر، چنکو دلشاد ژى ل گۇر ياسايىن شەرى دەيتە نەچار
كرن ئەو ژى بېت سەر باز وېكەفت ناف قى مەكىننا ترسناك دا،
وەقىيت ئەو مال و خىزانَا خوه بەھىلت، درۇمانى دە ب هويرى ئەف
تشتە هاتى يە وينە كرن رومان تزى يە ژ وينە يىن نەمروقانەتى يىن
شەرى و زيانا سەربازىي ژكوشتن، و وېرانكىن و خەربىبىي.. هەندى
بو نمۇونە نقيىسەر وەسا جەنگى وينە دەكت:

(ھەندى جەنگە، زيان ھەر يَا بخەمە، ب ژەنگە، شالویل نىقسى

يەكە بو ئاشتىي و سەربەستىي .. خويایە كو دەمى دياردا جەنگى د ھەر وەلاتەكى دا رwoo ددت
نەخاسىم ئەگەر ئەف شەرە يى نە روابات وتنى ژبۇنا ھندى بىت
داكۆ رېزىما دەستەلەتدار دۆمى ب سىاسەتا خوه يادىكتاتورى
بىت، ھنگى ئەو رېزىم ھەمى شيانا ژبۇ ب جە ئىنانا مەرەما خوه
تەرخان دكەتكو درىتى پېدانانى شەرى يەو ب دەستە ئىنانا
سەركەفتى.

ئەدەب زى وەك ئالاھەك وچەكەك دەيتە بكارئىنان بوب جە
ئىنانا قى مەرەمى . لى ئەف ئەدەبە زېھر كۆئەوە يى دەيتە نقيىسىن
ژبۇ رازى كرنا رېزىما دەستەلەتدار، لۇردا ئەمنەشىن ژېرە بېزىن
(ئەدەبى جەنگ)، بەلكو ئەف جورە ئەدەبە، ئەدەبەكى پروپاگندى
يە، دوورە ژ راستىي وئەدەبى ل سەر باھەتى شەرى ل عيراقى
هاتى يە نقيىسىن نەخاسىم رۆمان و چىرۇك بارا پىتر ژى ئەو يى پرو
پاگندى و ئارمانج زى شىلى كرنا ھزرا جەماوەرى يە، نقيىسەر دەقى
ئەدەبى دە يى گرىيادىيە و يى لايەنگىرى، لى ئەدەبى جەنگى يى
درۇست ئەوە كول دوماھى يَا قوناغا جەنگى دەيتە نقيىسىن وەكە
سەربورەك. چنکو ھنگى سەر بور ھەمى رۆن و ئاشكەرا دېت،
ھۆكەر و رويدان و ئەنجام . رۇنتر لى دەيت و ھنگى نقيىسەر دىئى
شىت بى لايەن دوور ژ سۆزا خوهيا لايەنگىرى نقيىست، ھەمى
رومانيي جەنگىي سەركەفتى بقى ئاوايى ھاتىنە نقيىسىن باشتىرىن
نمونە زى رومانا (جەنگ و ئاشتى يە) يَا ليو تولىستوى ..
(گۈستان و شەف) نەهاتى يە نقيىسىن دا رېزىمى رازى كەت چنکو

تو دوروف دبیزن : (رویدانین بو مه دهینه فهگوهاستن ، لغتىرى
گرنگ يا خوه زدەست ددهن، وېيىشەسى دزفترت بو رىكا چىروكىيىزى
ئەم ب رويدانا ئاڭكاردار كرین) . (4)

ل دوى ئىنى كوتىنى ئەم دى بەر ب هندى چن ، چەوا ئەف
رويدانه ئەف ديمەنە ، يىين مە ل سەرى بەحس زى كرى بومە
هاتىنە فهگوهاستن ..

خواندىندا رومانى بو مە ديار دكەت ئەف ديمەن رويدانه ھەمى
ۋەدىرىايىنە ل سەر زارى ھەۋىزىنا دلشاراد (گولستانى) ، كو
دشەقەكى دە (ئەف شەقە سالا مە يا پىنجى دى تەمام بىت..) (6)
وەك ئاھەنگىرانەك گولستانەتە سپىدى دەيىنت ھشىار و
بىرهاتنىن خوه دگەل وى دكىرت ب شىۋى (فەگىرانەك) خوهىتى
ھەرەسما ل پىشا دوى ژ رومانى ئەوب سەر دەفتەرەك دلشاراد
ھلدىت ودھوينىت. ول قىرى دلشاراد دناف وى دەفتەرەدا دېتى
(فەگىرى) رويدانان وچەندىن رويدانىن كەشەفرىتىن شەرى دېتىن
بەرچاقيىن مە . ئەف دەفتەرە رۆژا نېيىن دلشاراد، چارده پەرن
وسى كاغەزىن پىچاى، ھەر پەرەك روزەكى هاتى يە نېيسىن.. ئەم
سەر ئەقراز بونەكا درامى درومانى دە بەر ھەست دكەن ئەو ژى
ملمالانا دەرونى يا گولستانى يە ل درىزى يا وى شەقى وئەو چەند
وان بىرهاتنال بىرا خوه دېتىن دىنيقا ديمەنلى و يىدى دى را،
ۋەدگەرت بودم وجهى خوه وېھىسى خەربى ياخوه بۇ وى دكىت
. ول دەمى شەق ب دوماھى دەيت ئەو نېزىكى دىنبوونى دېت، لى
ھەر ياخويلى يە كۈھەۋىزىنى وى (دلشاراد) دى ۋەكەرت، لى

يە، مەتە بىن دەنگە... هندى جەنگە چو دېز و رەسمى نازانت.. يارىيا ب
روحا دكەت، مىندا يارىيىن زاروكان) 57 ول جەھەكى دى ژى ھەر ل سەر
زارى دلشاراد دبىيىت: (نەجىدەت چوو. ھەۋالى خۇەندىن وەجادىن
مۇيىلى.. ووھزىرىيى وپرا ئاسنى... زىشكەكى فە دو فرۇكىن نكل خوار ل
ئاسمانى كەركوكى دىيار بون، ئۇ قەستا ئارماجانىن خوه كىن...) 61
ھەتا دگەھەت هندى كۆئەوب لوپىلا تۈپا ھەۋالى خوه دەيتە
كوشتن.

ھەرەسما ژىيمەنلىن واقعى يىين سەر بازىيى ئەم قان ديمەنلەن
دېيىن كو كارتىكىرنا شەرى وڑيانا شەرى ل سەر كەساتى يا مروفى
، ديار دكەت ، وېنەيىت تىرى واقعى نە يى ئېكى ، دەمى سەر باز
چاھىدىرىيى ل ژنەكى دكەن، ھەر شەف دەرى ئۆدا خوه دەھىلت نىف
ۋەكىرى وېۋان ب مەبەست ھنەدك لقىيىن ب رامان دكەت...
سەر باز ژى وزېبەر دووركەفتىنا وان ژمال و ۋىزىانامەدەلى خوه
شىكى ژقى چەندى چىدكەن :

(پشتى يازدى ۋ سالل دكەفت قەستا ئۆدا خوه دكىر.. نېزىكى سى
بەھوستا دەرگەھ فەدەر .. گلوب ھەلدەر و فەمراند ، ھېيدى ھېيدى
شانويا ھەر شەف دەست بىن دكەت) (87)

ل درەكە دى (دلشاراد) دگەھەت رەۋىشەكاكا گەلەك نە ئاسايى
و دگەھەت وى لۇتكى كودەمى رەقەدەكاكا (سا) دېيىن و ۋىزىان خوه
دگەل ياخون دەفتەر دكەت دبىيىت: (چەند من دېيىت ئەز ژى ئازاد بام
وەك قان (سا) ب دلى خوه بچەم وېيىم ، يارىيا بکەم.. وې بەزم...
ھەتى) (78)

روماني دويات دكهت (٥) هروهسا هفکاري ب قارهمانهك ته و هري دك، يان رويدانهك نافبهندى وکهس و رويدانين دى پاشبهندن ب نافبهندى شه، دبت ئو سهربورا بىر چاحدكت هيشتا ب دوماهى نهاتبىت، يان وى دهمى هاتى يه. يان زى سهربورهك بورى قىلىرىت، لى هيشتا ل جم كسىن رومانى يا زىندى يه.

دهستپىكىرن دفى رومانى ده ژلايى هونهريق سهركفتى يه وئو دگەل باباتى رومانى گونجايە. ل دۆر پېيغەك ته و هري دزفترت ئوزى (خەربىي) يه، خەربىي يا گولستانى بو دلشار يى بوبىي سهرباز ل شەرى خەربىي دىلاھك بەرفە هه بوبەمى رومانى، شىۋىي گوتىنى ل دهستپىكى (گوتنا ديمەنكى) يه ئانكودان وستاندىكى يه، ئەف دان وستاندنه دنيقىبەرا گولستان دلشار دا دەيتە كرن..

- ب راستى تو دئى ...
- ما تو باواهەنفاكى...!
-!
- ب سەرى ئەيى عەزىز، ئەز دئى هىم .. لى دبت پچەك گىروبم.
- بلا ... بلا... هەممە تىن تو وەرە .. چەندى گىرودبى خەم ناكت
- وەديارە تو گەلەك خەربىي؟

- ما هەما خەربىي خەربىي پەيغەك مرى يه ئەز دينا دىتنى تەممە (٥) وەك ديار پەيغا (خەربىي) ل سەر زالە .. خەربىي زى ئەنجامى ژىك دورى يەكى يه يان ژىكە قەتىانهكى دنافبهرا ھەردو كەسىب سەرەكى دەو ژىكە قەتىان وان زى وان چو شيان تىدا نىنە ئانكود

شەگەريانهك ژ رەنگەك دى شەگەريان ب رامانهك بەرفە تر، شەگەريان ئانكودى ئانكوسەرەلدان . (چو نەمايە دئى ب سەر فەرازى خۇد دەنەشى ئەندا بىنى)..... (چ مزگىنىي يەك خۇدەشە هاتنا ھەوھەو ...) (٦٢) . ئانكول دوماهىي بوم دياردبت كودلشار ب قىزىنى خەرازى بوبىي وگەھشتى يە ناف رېزىن شورەشى وھاتنا وى هاتنەك بکۆمە

دهستپىكىرن :

دهستپىكىرن ئېك ژ توخمىن گىرنكىن ئاقاھىيى هونەريي، ئەرسىتو پەسندكەت ب (دهستپىكا پەيغەن و دەستپىك دەقىيا يابھىزىت) ھەروهسا دەستپىكىرن وەك كلىلا دەرى مالى يه.. دەستپىكىرنا رومانى بەر ب فەرەھى وجورا وجورىي دەچت، گەلەك جاران پشقا ئىكى ھەمىيى دىگرت يان چەند پشكىن بەراھىيى.

وتىدا خۇندەوار سەرەن ھەمى توخمىن ئاقاھىيى رومانى دېيىت. ژكەسىن سەرەكى وەزىر و رويدانا و دەھىي وجهى، ئەف تىشتە بۇ رومانى بەرى يان يادرىيىز، لى دىكۈرته رومانا دە دەستپىكىرن نەب وى فەرەھىيى يه، ئەو بەر ب تىراتىيى ۋەدەن، و فەرەھىا وى رېزىت پېشىيى نە، تا بەرپەركى نەپتىر.. دفى دەستپىكى دە هەزا تە و هرى يان رومانى تىتە پوختە كرن دوابارە كرنا بىزەھىكى نافبەندى يان دەنگەكى دو پاتكىرى . بەرچاڭىرنا وىنەكى كارىگەن، دەبرىندا دەمەكى تەنگاڭ. ئەفەنە سەخلىتىن بنىياتى كو دەستپىكىرنا كورتە

ئەو سەربۇرۇ ل فى دەستىپىكى دەيىتە پىش چاڭ كىن يَا دلۇتكى دە، وەيىشتا ب دوماھى نە هاتى يە، و دگەل دوماھى يَا رومانى خەلەكى تەمام دكت، ئانکوئەم دشىن بېرىشنى ل پېشىي پېسىارە ل دۆر هاتنى، ول دو ماھىيىرى دۇپاتكىندا بەرسقا قى پېسىارى يە ..

شىۋىين قەڭىرانى:

دەمى ئەم ل رومانا سەد سالى يَا نۇزىدى دىنېرن، ئەو رومانا هەتا نەھۇرى ل پېكاۋىي دېت، ئەم دى بىن كۈشىيى كوتىنى يى چىروكىبىزى يە، رويدان ژ دەمى بورى ل سەر زارى چىروكىبىزەكى ژ دەرقەي رويدانان دەيىنە قەڭىران، وئەو يى ئاگەھدارە ب ھەمى تىستان، يان زانىنېت وى دېتى سىنورىن، يان ل گۇر دىتنى تو دوروف (دېتىن ژ دەرقە) وىغان رەنگە رومانان دە رىز گرتىن ل زنجىرا دەمى دەيىتە گرتىن رويدان ب ھەقرا گرىداینە، ئانکو ھە رويدانەك ژ رويدانما بەرى خۇد دېت. ل دەستىپىكى سەد سالى يَا بىستان كەلەك ژقان قالبان هاتنە شكاندىن، نە خاسى ل جەم رومانا (لەھى يَا ھوشىاريىن) (تىيار الوعى) مينا ۋەرىجىنیا وولف و جيمس جويس.. پاشان ئەق قالبە پىر هاتنە شكاندىن ل جەم رومانقىسىن رومانا نۇو يَا فەرەنسى وەكى (ئالان روب گۈريه، كلود سيمون، ناتالى ساروت)، وۇئالىيەن هاتىنە شكاندىن شىۋىي قەڭىرانى يە، قەڭىر دېتە كەسەك پېكدار درويانىن رومانى دە، يان چەند كەسەك. ئانکو

دگىردىيە ب ئەگەرین ژوان مەزنتىر.. (شەر)

ھۆسا نفيسيەرى شىايە دەغان چەند رىزان دا توخمىن سەرەكى يىن رومانى دىاربىكت، كەس، ھەلوىست، ھەزا سەرەكى... دىلالا (خەربىيى يىن) ل سەرانسى ئاقاھىيى رومانى دوبارەدبىت، ئەرى تو دازانى خەربىيى زئاڭىرى دوزەخى دۈوار تەرە) (8)

(كە بلا ئەف شەقە بىت و تىر بىبىن قەت من چو نەقىت) (9)

(ئاخ چەند من تو دەقىي چەند ژ تەو پەيپەن تە خەربىيى) (20)

(خەۋى خۇد نىزىكى من نەكە بو خۇد ب رەقە، ئەف شەقە من وتە شەرە، چەوا ئەز دى نەم و دىلشادى من ھېز نەھاتى) (62)

(دەيىت پانە مەتى، دەيىت ئەمە خۇد تە وەركىن) (90)

ب ۋان ھەقوكان ل سەرا نسەرى ئاقاھىيى رومانى ل سەر زارى گولستانى دەيىنە دوبارەكرىن، چەند ژقەگەرىانا دىمەنەكى ژېير هاتىن خۇد دگەل دىلشادى قەدگەرن جىهاندا خۇھيا واقعى .. ژىلى ۋان ژى ئەف پەيپا ب قەرىز.. وارمانا وى .. ل سەرانسى ئەسمانى رومانى زالە.

ھەرەوسا دەستىپىكى دە، ئىك ژ سەخلىتىن كىنگىن (دلىشاد) بۆ مە دىار دېت ئەو ژى رېزى يَا وى يە ل سەر قەگەرىيانى، ئەو قەگەرىيانا كو دېت ل دوماھىيى بۆ مە دىار بىت قەگەرىيانەك بىكومە ونەبتىنى قەگەرىياناۋى يە، بەلكو قەگەرىيانا ژيانەك دى يە، ئانکو (دلىشاد) ل ۋىدى دېت ھېمايى وى ژيانى،

- سەربەستى - ئاشتى . . . هەندى. و گولستان دېتە ھېمايى وەلاقى، وەلاقى بن دەست،

وان يايپينجي لى تهمام دبت بيرههى يابى دېقىن وروزا نىن وي دىگەل هەۋىزىي وى دلشاراد قە دىكىرت . ب رىكا مونولۇزى...
 (ئەف شەقە سالا مەيا پېنجى دى تهمام بت.. ئەو ھەر ئەوه ..
 ئەز نەشىام گەلەكى ڙ سروشتى وى بىگۈرمە) (٦)
 ب ۋى شىيەدى گولستان ل دور دلشاراد دئاخىت، پەسنا وي دكت هورتىرىن رەفتارىن وان دىگەل ھەف ، سروشتى وى ، حەز وسەخلىەتىن وى ، دلشاراد بخۇه نەيى بەرچاۋە، تىنى دىيتنا گولستانى را نەبىت، ئانكۇ ئەم دلشاراد دنياسن ل سەر زارى گولستانى ، وئەو ھەمى تىستان بو مەدېيىزىن. نمۇونە (دەما بېرچامن ل ھەوا دەرىنت وب تېلىن خوه وەسا ب نەرمى وئەفينى شەھ دەن..) (٦)
 (قىيانا وى ب ئاشكەرایى ديار دبت.. دەما بىن دەنگى دشەقا چاقىن مندا نقوم دبت و ودختەندقت ...)
 (حەز ھەفالىن خوه دكت.. ھەفالىنى يا وي دىگەل خەلکى تاخى موكومە...) (٢)
 (كىيم كەس مينا وى حەز ڙ سروشتى وشىنكاتىي دەن....) (١٣)
 وگەلەك نمونەيىت دى كۆكەساتى يا وي دچاۋىن وى را (دەتىنا) وى را ديار دىن.
 گولستان گوتويىا ئاستى ئىكى يە دقان نمونان دا . لى گەلەك جاران دەمى گولستان ھندهك رويدانىن ژيانا وان ل بىرا خوه دئىنت ھەقسارى ۋەگىرانى دئىخت دەستى دلشاراد دا .. دلشاراد دبته ۋەگىرى ئاستى دووئى ئانكۇ يى لايەكى...
 ئەو دېيىت:

دبت ھەر پارچەك ل سەر زارى كەسەكى دەيتە گىران بۇ نمونە رومانا (**الصخب والعنف**) يَا ولیم فوکنر ، پىكھاتى يە ڇوار پارچەيان ، سى ژى ڇ زاردەشى سى كەسىن سەرەكىيەن رومانى دەيىنە گىران ، پارچا جوارى نېيسەر دبته چىروك بىز (ۋەگىر). دقان رومانان ده چىروك بىز ئانكۇ ۋەگىر نە ئەو زانايى بى سىنورى بەرى يە بەلكو مروقەك ئاسايى يە و زانىنин وي دىسینور دايىنە.. ئانكۇ ب شىوهك دى گوتن دچاۋىن چىروك بىز دايى، كۆ دەندورى رومانى دەيە ، ھەر دەسە ئەف رويدانە ، نە ل گور زنجىرا دەمى دەيىنە گىران، بەلكو دبت پاش وېيشى تىدا ھېت . يان ھەر رويدانەك يان دىمەنەك ژدەمەكى بىت ول دوماھىي ل سەر خوەندەوارى دەيىنەت كو لېكبدەت. لەورا ل ۋى درى ئەگەر خوه ندەوار يى شارەزا نەبىت دبت سەردا بېت ، نمونى ئى چەندى ژى دىسا رومانا (**الصخب والعنف**) دى چىرا ئېكى روزا ١٩٢٨-٤-٧ ويا تىتە گىران . پارچا دوى ١٩١٠/٦/٢ وياسىي ٦/٤/١٩٢٨ چارى ل ٨/٤/١٩٢٨، ئانكۇ نە ل دويىف زنجىرا دەمى يَا ھېسايى.. ئاستى گوتنى نەيىكە دېت نە ۋەگىرانا رويدانىت بۇورى بىت، بەلكو دېت ۋەگىر دناف رويداندا دابت ل دەمى رووداين، ب چاۋىن خوه وىنە بىت ب شىۋى گوتنا نوكەيى. يان دېت ئاستەكى گوتنى پتر ھېب ئاستى سەرەكى وى لايەكى .. ۋەگىرا رويدانىن ۋى رومانى گولستانە وەكى مە بەرى نەكە ديار كرى ئەو ژى وەك ديار كەسەك سەرەكى يە درومانى دە، دىتىن ژەندورە، وگوتن خويەتى يە.. دشەفەكى دە كۆئەوشەفە يَا سالا

ئىننان ل دوماھى يارومانى، دەمەن گولستان بەحسىنەتىنا دلشار كەت، پېيىشىنى ييا پاشەرۇزى دكەت:

(دلشاردى من دى هىيى، نىزىك دى هىيى، بەھ فال قە دى هىيى ب دىلان قە دى هىيى... دى هىيى ب دىلانەك مەزن قە دى هىيى..) (92)
 (٢) شىۋىئى نوكەيى (ئۆزى ۋەگىرانە يان وىتنەكىرنە، دەمەن نەكە دا ل گور دەمەن ۋەگىرى . ئانكۆ ھەۋەدەمە دگەل دەمەن چىروكى يان رويدانا يان وىتنە كىرنى ، ئەف شىۋوھ دەپتە بكار ئىننان دەمەن وقىدا دەپت سوھبەتا وي دكەت دگەل ئەفسەرى چەوا پرسىيا زى دكەر و وي بەرسقا وي ب كوردى دا .. دلشاراد بۆ تەرجومە دكەر .. ل ۋېرى بومە ئالىيەك ۋەنلىك يىن ژيانا سەربازىيە ل عىراقى دەپتە پېش چاڭ نەخاسىم ژيانا سەربازەك كورد ..
 دەپت ..) (8)

(ئا ١٤ خ.. چەندى من تو دەپتىي ، چەند ژەن وېيپەن تە خەرىيى...) (20)

(بەختى خودى، ئەف چەوا ئەز قى بىيەن دخەو چۈمم ؟ چەوا چاپىن من چۈون سەر ئىيى ؟..) (92)

(وەدىارە سېپىدەيە، دا پەنجەركى ۋەكەم ، ئاھ چەند خوهىشە وىج وىچا چويچەكان...) (92)

ئەف شىۋىئى گوتى ئەم دشىن وەسا زى بدن نىاسىن، شىۋىئى دگەل خوه ئاخفتى يان (مونولۇرى)، وئەركى ۋى شىوهى ئەوە كە دېتە دەرگەھەك گولستان پى ۋەتكەرت دەم وجەن خوهى واقعى .. ئەف دەم وجەن دېقت وەمەن تەخىن دەم بورى ۋەدەن وقىشتى سەرنجا مە رادكىشىت ، ئەوە ، كو بىرەھى يا گولستانى

(زىان دارەكاشىنە، پەخەملە.. دەپت ھەر دەم ئەم بۆ بىگەنلى (12) يان:

(ھەر وى شەقى بۆ من بەحسىن خوه و ھەفالى عەسکەرپىن حەسەنلى مەھەمدەن ئۇسمانى كەر و گوت: (ھەفالى من بابى دېزىنەن گەلەك نە خوهشىپت دووراتىن دكوشىن ب ئاخفتىن خوه يىن خوهش وب تراانا ... زمانى وي يىن ئەرەبى بى سەر و بەرە.....) (39)

ئەگەر ئەم ل دەمەن گوتوى بنىزىن ل گور دەمەن چىروكى دى ۋان شىۋىئىن گوتى بىن: (٦)

(١) كوتىندا دويىھەلەنكى: ئانكۆ كوتىن ژ راپردووی. ئەو زى دەپتەكىرانا گولستانى بورىدا وسەرهاتى يىن بورى ده بۇ نمونە: (تارى گەورەك بولو... ھندى تارىيە دافىن خوه يىن ب دەنگى چەكچەكۈلە دادھىلان ، نە دشىان جەن خوه لىناف كولانما مالا وان بىن...) (29)

(بەرى نەوروزى ب سى چار روزەكە دەھ دەستكەن نىرگۈزىن گەش و بىيەن خوهش وشداي ئىننان مال ...) (55)
 (٢) شىۋىئى ۋەكىرانا داھاتى (ئائىندە): ئەف شىۋە ھاتى يە بكار

چهندین جهیز ههف جودا .. ، ئانکو ھەر دىمەنەكى گىرای، ل جەھەكى يە خىز ورھملا بەسرا ، بازىرىز زىرىز رەش (كەركوك) چيا، بەفر، كوردىستان، ترکىزا ، باخچى شەھيدا ل موسىل، زاخو، حەدېش،) ئەف جەھەمى وهىزىن دى وەكودىار ژىك جودانە وزىك دوورن ئەۋەزى دىللا هندى ددن، كۈزىيانا سەر بازىيە ل عىراقى، وشەرى. ھەر روزەكى، يان مەھەكى ئەو دەتە ۋەگوھاستن بو جەھەكى .. نۇسىپەر وەسا جەھى بكار دئىنت كو ھەستا ودلاتىنى يىپى دەيتە ئاززاندىن، وگىريدا نامروقى ب جەھى ۋە چەھى ئەو زى تىتە ھەزمارتىن . (دارىت ترکىزا، بازىرىز زاخو، چىايى سەفين، ھاشىنگە سەلاحدىن). ھەروھسا پەسنا جەھى دەرىرىنا رەوشادەرۇنى يَا كەسىن رومانى دىكىن: (ھەچكۆ دەھە مروف پىكىفە دەستىن خۇھ بىن ئەرزىنكا من وسەرى من بلند كن بو چىايى سەفين يىپى سەردى خۇھ ب باوهەرى و وەيرافى بلند كرى ناچاقىين ئەسمانى وگازى دكىر چاقۇ رۇزى.. (14) (داھىن تاۋى ل سەر روبي دىزلىلى ل دېش سەمفونىيەكە نازك بشادى دەيزىن، تەيرىن ئاۋى ب رەقىدا ل سەر ھەردوو لېقىن دوبارى بەلاف بۇون...) (44)

(دەنگى تەيرو تەوالان ڙەمە توخمان خۇھشىيەكە بىيقام بو من ، ل سەر تەختەكى بەرفەھ ئەز وئەو دۇشتىن ، ھندهك شاگىردان بو خۇھ دخواند) 48 (رۇز ب جەرگى ئەسمانى قە ھەلۋىستى يە .. ئەردى دسۈزىت فېرە فيرا ھەروبايە... ئاخ و خىزى كەل بۇ ئالى مە ھاڙۇن...). (70)

ل گور قانونىت بىرھاتتى كاردكەت ول گور ۋان قانۇنان رويىدان ب وى رەنگى زنجىر كرى ناهىن گوتىن، بەلكو وەكى دىمەنەن زىتك شەقەتىا، وەھەر دىمەنەك وەكى كورتە چىروكەكى تىتە پېش چاڭ ... بو نۇمنە دەمى دېچن ئاھنگا برايى وۇدانى (ھەۋالا وى ل دايىرى)، لى ئەقە وى رامانى نادىت كو چو گۈرۈدان دەخوين كول دوى نىنە ، ئەم پى دەھىسن دەمى ئەم ۋان دىمەنەن دەخوين كول دوى ھەۋەتەك دەنەقىشا وان داھىيە ، ل پىشكە ئىكى ژ رومانى، ھەروھسا چارچوقۇ بىرھاتتىن گولسەستانى ژ ژيانا وان بەھەقرا، دەرناكەفت ، ئانکو نا كەھت ژيانا وى بەرى شۇي ب دلشاد بكت، ھەروھسا چو دىمەنەن ژ ژيانا دلشاد يا بەرى ژئىنلەنلىرى رووجاڭ ناكت، ل پىشكە ئىكى پەسنا ژيانا وان دگەل ھەف ، زاروپىن وان ، ھەقبەندى يىن دائىرى، لى ژبەرپەرى (٣٥) وپىدا دەست پى دكەن وېھىسى روزا ئىكى ژچونا وى عەسکەرەيى دكىت دەمى جلکىن عەسکەرەيى ل بەرخوھ دىكىن، پاش دەمى دەيتە دەستورىي وېھەقرا دېچن سەيرانى ل باخچى شەھيدان ، وەكى دىيار دەنەقىشا دەھىن دەنەن دا ل دوى ھەۋەتەك ھەيە ، لى دېشكە دەھىن دا، رۇزانىت (دلشاد) ئەم پى دەھىسن كو ھەر بەرپەرەك ل روزەكى ول چەھەكى جودا وەندەك جاران ھەقلۇر، دەنەقىسى نە، ل ناڭ بەفرى ل بىبابانى، ل زاخو. ھەت.. ودبىت پاش وپىشى يەك دەمى ژى ھەبت.

جە: جەھى واقعى يى گولسەستانى ژوورا وى يە، دەنەقى دا ودەمى بىرەھى يَا گولسەستانى دېھقت وەكى بەرى نەھو مە دىيار كرى دەمى مە بەھىسى دەمى كرى ، ھەلبەت ئەۋۇز وى جەھى دەردىكەفت بو

سیاسى ، جفاکى ...
 دلشاد كەسەك فەرمانبەرە . ژيانا خوه ئاسايىي دبورىنت.
 پاشى دكەفت ناف شەرى كەلەك دىمەنلىن درندانە دېينت،
 وتيدا دزىن ودگەھت وئى باوھىرى كوشەرى ج شەرعىيەتا خوه
 نىنە .. (ئەفە حەوارى خويىنى يە ئەم تىدا دكەۋىزىن ئەفە حە
 ئاڭرى دزوارە ، كورىن دېھلا هەلكىرى وەتىدا دسۇرن) (71) ،
 ئەف تشتەھەمى وى پالدىت كوشى واقعى بەھىلت و بەھفت، لى
 رەھىن نەزبۇ رەھىنى بەلكو زبۇ ئاڭاكرنا ژيانەك دى خوش تر، ...
 هەروھسا گولستان دكەل وى دا دەيتە كەھورىن و ژكەسەكا
 ئاسايىي دېتە كەسەكا خودان بېرۇ باوھر. ل دوماهىي ئەم ۋان
 گۇتنان ل سەر زارى وئى دېھىزىن:
 (.. من دزانى نېرگۈز وبەيپۇن وسوپىسنا توبىي كېشى دەخ خوه ، لى من
 نەدشىا وھ بېرەم، دابىئن دىنە،

ئا اخ دلشادى من حەزگىنى يەك خوش ھاتنا وھ، چەند ژەھاتى نە
 ئەو خاكىن لەشكەردى ل بەرتە...) (92)

بو مە دياردبىت كو كەس دەقى رومانى دە بەرگەھورن، و
 گەھورىن بەرب پېشە .. بەر ب پشکدارى بۇونە دكەل ئىش
 وئازارىت گەل و وەلاتى .. نەخاسىم كو وەلات بن دەستە و وەلاتەك
 بن دەست ژکور و كچىن خوه دخوازنەر دەم دئامادەن زبۇ
 رىزگارىكىندا وى ..
 پشى قىيە ولدانى زبۇ ژېڭەكىن و شەرقەكىندا هندەك
 توخمىن ھونەرى يېن قىيە رومانى، بو مە ديار دېت كوشەرمان ب

دەغان نمونىن سەرى دا ھەر ئىك ل جەھەكى يە، چىايى سەفين،
 باخچى شەھيدان ل مويسلى - روبارى دىزىلە ل مويسىل - بىبابان،
 وپەسنا نشيسيەرى زى بۆ ھەر جەھەكى كونجا يە دكەل دەروننى
 كەسى ...

دەستلىپەكۈنكرنا هندەك لايىن ئاڭاھىي رومانى لۇمەھى نەخشى بنىرە:

جەھەزىز	ھەر ئەم زۇرە	جەھى سەرەكى
دەم: شەق دېت سېپىدە	بازىرە زېرى	زۇرا گولستانى
گولستان دكەل	(دەركوك)	دەم: شەق
ھەلینا رۇزى	چىا وېھەر + نېرگۈز	بېرەھى يَا
دكەھت وئى باوھىرى	داھىرە	گولستان
كوشەر بوبە	دېھقت بۇو	دېھەت
پېشەرگە ودى	تۈركۈز	بېرەھاتىن خوه
فەڭەرت ..	زاخو	وەلشادى
	سەلاحدىن	فەدكىرت
	باخچى شەھيدا .. هەندى	

ئەم دشىن كەلەك واتەيان ژقان ھەردوو لايىت ھەۋكىش (شەق
 سېپىدە) بېن:

شەق - شەر - ژىك دووركەفتىن - خەرىپىي...
 سېپىدە - ھىقى - فەڭەريان - دىلان - سەرھەلدان - ئاشتى -
 ئازادى - ...

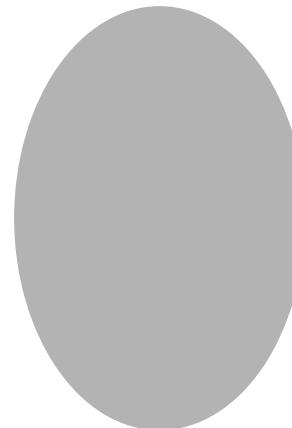
ل دوماهىي نېرىنەكا ب لەز ل سەر كەسان كەن ودى دىياركەن
 چەوا كەس دەقى رومانى دە، بەرگەھورە ، ب كارتىكىندا كاودانىن

- هونه‌ری دئەدھبی کوردى ده .
- پهراویز و زیده**
- (١) الرواية الانطوانية - جون فلجر و مالكولم برادرى . ترجمة د. ئۆئیل یوسف عزيز اقلام ١٩٨٥-٥
 - (٢) اسالیب السرد والبناء فى الرواية العربية الجديدة . شجاع مسلم الطائى اقلام ٤ - ١٩٨٥
 - (٣) الرواية مينا ادبیا . د. عبد الملك مرتابض . ١٢-١١ - ١٩٨٦
 - (٤) مابین اشکالیه النص والخطاب ، د. افنان القاسم - اقلام ١ - ١٩٨٩
 - (٥) الاستهلال الروائى . یاسین النصیر اقلام ١٢-١١ - ١٩٨٦
 - (٦) مدخل الى نظرية القصه تحليلًا وتطبيقا - سمير اکمزوقى - جميل شاكر - ص ٩٧
 - (٧) مدخل الى نظرية القصه - تحليلًا وتطبيقا . سمير المزوقي - جميل شاكر
 - (٨) الرواية الفرنسيه الجديدة ج ١، ج ٢ - نهاد التكريلى - (الموسوعه الصغيرة)
 - (٩) الرواية الواقع - ترجمة رشيد بعذرو
 - (١٠) اقلام ٤ - ١٩٨٥
 - (١١) اقلام ١٢-١١ - ١٩٨٦
 - (١٢) اقلام ١ - ١٩٨٩
 - (١٣) اقلام ٥ - ١٩٨٥
 - (١٤) پەیش ڙ (٣-٢)
- 15- Gulistan û şev . Hesenê Silêvaneyî. Kurte Roman Duhok. 1996

تیبینی :

هاته پیش کیش کرن ل ئیکەتی یا نفیسەرین کورد / دھوك . ل ٤ / ١٢- ١٩٩٦ - ل کوفارا (رامان) ڦماره (١٣) سالا ١٩٩٧ ی هاتیه

شیوازەک نوو هاتی یه نفیسین ونفیسەری شیایه مفای ڙ شیوزین نووبین رومانی و هرگرت، ڙ لایی شیوی گوتني ودهم و جهی، ئەقه ڙی پیشنه چوونه که دبورا نفیسینا رومانی ده دئەدھبی کوردى ده ئەم بهیشی نه نفیسەری هیئرا حسەن سلیمانی دئی د سەربورین خوہیین بھیت دا یئی سەرکەفتی تربت .. هەروەسا هیشی دارم من دڤی نفیسینا خودا پشکداری یەک کربت ژبو پیشنه بربنا ڦی

[تیبینی: من لپەرین چاپا ئیکەن یا لاتینی ١٩٩٦ دەست نیشان کرینه بو ڦی
نفیسین]

بەرھەمیێن نقیسەرى

- هوزانیئن سافا . ١٩٩٣ ھەفایر
- بالولكا شەكرى . ١٩٩٤ ستوکھولم . سويد . كورته چىروك
- گولستان و شەف ١٩٩٦ چاپا ئىكى . دھوك (تىپىن لاتينى)
- دمى الذى سىضحك . قصائد مترجمه ١٩٩٥ دھوك
- ليلهالنطر، قصص قصيرة مترجمه ١٩٩٧ دھوك
- قصائد من بلاد النرجس . قصائد كورديه مترجمه . دھوك

زمارا سپاردنى ٣٩٢